

Veto

Studentenweekblad
van de Leuvense Overkoepelende
Kringorganisatie

nummer 9

17 november 1997

Jaargang 24 - 1997-1998

afgifte: Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Huurwaarborgprocessen weer onder de aandacht

Kotbazen veroordeeld na achterhouden huurwaarborg

Net gebeurt wel eens dat een student die van kot verandert gekonfronteerd wordt met een kotbaas die de huurwaarborg weigert terug te betalen. Om studenten daarin te ondersteunen en te verdedigen voert Sociale Raad — de geleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie die opkomt voor de sociale rechten van de studenten — sinds een aantal jaren met veel succes processen tegen kotbazen die de waarborg onterecht inhouden. Naast de manifeste onwil van sommige kotbazen blijkt een andere oorzaak van het probleem de afwezige reglementering te zijn rond het bewaren van de waarborg voor kamers op een geblokkeerde rekening.

Dat het onterecht inhouden van de huurwaarborg in Leuven geen marginaal fenomeen is, blijkt uit het feit dat er sinds februari 1994 voor tweënvijftig zaken wettelijke stappen moesten worden gezet. Naast de driëntwintig nog lopende zaken werden er vijftientig door Sociale Raad gewonnen en werd er slechts één verloren. Twee zaken werden geklasseerd bij gebrek aan informatie vanwege de student en één werd (tijdelijk) stopgezet door het faillissement van de verhuurder. Bij alle zaken gaat het om het niet terugbetalen van een deel of het volledige bedrag van de waarborg.

Meerkwaardig is dat de meerderheid van de eigenaars geen reden geven voor hun beslissing. Als er na een vraag om bij-

Veto duidt het migrantenbeleid op de middenpagina's.

(foto Ivan Put)

komende informatie toch een reden wordt gegeven, blijken plots nieuwe achterstallige elektriciteitsrekeningen, achterstallige huur of schadeclaims op te duiken waarvan de echtheid moeilijk nagetrokken of sterk betwijfeld kan worden. Voorts kan enkel schade die niet veroorzaakt is door de normale slijtage van het gebouw aangerekend worden. Daarom is het zeer belangrijk dat huurders alle mogelijke betalingsbewijzen goed bijhouden. Meester Johan Bruyninckx die voor Sociale Raad (Sora) de huurwaarborgprocessen voert: "Meerdere eigenaars verzetten zich overduidelijk tegen de terugbetaling van waarborg en kosten terwijl de situatie duidelijk in hun nadeel pleit. Uiteindelijk worden ze meestal toch veroordeeld en moeten ze naast de waarborg en de intresten ook de gerechtskosten betalen." Zo had een kotbaas zonder meer een waarborg van dertienduizend frank ingehouden. Op de eerste zitting van het proces beweerde hij dat de laatste maand huur door de student niet betaald was. Dit bleek onwaar te zijn. Bijgevolg werd de kotbaas veroordeeld tot het terugbetalen van de

waarborg plus de intresten en de gerechtskosten. In twee gevallen hebben de eigenaars zelfs gewacht tot de deurwaarder kwam aankloppen. Een andere kotbaas betaalde, na bij verstek veroordeeld te zijn, niet het volledige bedrag. Later werd hij alsnog veroordeeld tot het betalen van het resterende bedrag, een kleine vierhonderdvijftig frank.

Deurwaarder

Tot een proces komt het echter lang niet altijd. De gerechtelijke stap vóór het proces is de 'oproep tot verzoening', wat neerkomt op een poging om via onderhandeling te komen tot een minnelijke schikking. Ongeveer de helft van de gevallen worden op deze manier afgehandeld. Indien dit mislukt, wordt een 'verzoekschrift' opgestuurd met een aankondiging van het proces. Ook dan gebeurt het dat beide partijen nog tot een minnelijke schikking komen. In twee gevallen raadpleegde de kotbaas in dit stadium een advocaat. Die adviseerde de kotbazen om wijselijk de som

te betalen omdat het hun anders veel meer geld zou kosten. Uiteindelijk betaalden ze vóór het proces. De omvang van de geschillen varieert van 2.800 tot 37.500 frank. De meerderheid (achtentwintig) van de gevallen situeert zich boven de grens van tienduizend frank.

Rechten

Het komt dus niet altijd effectief tot een proces. Alvorens gerechtelijke stappen te ondernemen kan een student wiens kotbaas de huurwaarborg inhoudt, terecht bij de Huisvestingsdienst van de KU Leuven. Jos De Winter: "De eerste stap die we vanuit de Huisvestingsdienst zetten als een student met een klacht rond een onterrecht ingehouden huurwaarborg langskomt, is een brief sturen naar de betreffende kotbaas. De eigenaar heeft veertien dagen de tijd om te reageren. Als er na deze termijn nog niets is gebeurd, schrijven we een herinneringsbrief. Daarna wordt de student doorverwezen naar Sociale Raad die de zaak dan verder behandelt". Langs die weg worden sommige zaken opgelost. Bij de tweënvijftig gevallen die behandeld of nog lopende zijn, was dat dus niet het geval. Daarvan moesten er een tiental verschijnen voor de rechter. De rest is in verzoening.

Anderzijds is het nog maar de vraag of veel studenten hun rechten kennen en of ze de stap naar het gerecht wel kunnen of durven te zetten. Meester Bruyninckx: "Het is jammer dat slechts een beperkt percentage van gedupeerde studenten-huurders bij Sora terechtkomt of andere stappen zet om haar geld terug te krijgen". Een moge-

vervolg op p. 4

binnenin

Bloedserieus 4

Anderlecht bloed serieus. De schuld van Vandereycken, wordt gezegd. Kwatsj. Verschueren ja, die moet hangen. Jbari moesten ze niet hebben, Lampley verkocht. Preko verkocht. Musonda om zeep geholpen. Het kan niet missen dat die gasten van Kuregem op straat komen.

Landuyt 5

Aanpassen of oprassan. SP'ers die Tobback niet willen: oprassan. Europarlementsliden die Wathelet niet willen: oprassan. BOB'ers die de rijkswach niet willen: oprassan. Migranten die Vande Lanotte niet willen: oprassan.

Olyslaegers/ Mennes 11

Een slechte jeugd is a writer's goldmine gepartraseerd: een nationaal drama is a nation's goldmine: de natie is herboren en eendrachtig; oftewel het goede van Dutroux. Belgium is the place to be, hier gebeurt nog eens iet. Nils. Nils. Nils. God heeft een gezicht. België-Jerland: de natie herleeft. De match van het jaar, zo slecht als, nog slechter als een match van Anderlecht, maar spannend joeng, op een bepaald moment liep Hitchcock door beeld.

Tobback blijft voorzitter

Niemand zal ervan schrikken dat Louis Tobback, als enige kandidaat, opnieuw verkozen zal worden als voorzitter van zijn partij. Zijn verklaring echter dat hij zijn mandaat ter beschikking zou stellen als geen veertig procent van de kiesgerechtigde SP-leden zijn stem zou uitbrengen, zorgde nog voor onzekerheid. Onze burgemeester moet er zijn slaap niet meer voor laten; Renaat Landuyt, voorzitter van de administratieve commissie van de SP, verzekerde ons dat reeds meer dan vijftig procent zijn stem uitbracht. In theorie valt het nu nog af te wachten of twee derde van de stemmen pro Tobback zijn - als dat niet zo zou zijn zou hij immers ook zijn mandaat vrijgeven. Men mag wel niet over het hoofd zien dat hij, in de beste Chinese traditie, de enige kandidaat is.

(hd)

KU Leuven voert semestereksamen in, maar met mate

Vlak voor het begin van het academiejaar besloot de Akademische Raad, het hoogste beslissingsorgaan van de KU Leuven, om nog dit academiejaar aan de fakulteiten de mogelijkheid te bieden om in de eerste kandidatuur vooreksamen met bindende kracht in te richten. Als voornaamste argument voor die vernieuwing werd aangevoerd dat semestereksamen ('semeks') een element kunnen zijn in een betere studiebegeleiding van de eerste- en tweede- jaars studenten, waardoor de slaagsijfers kunnen opgetrokken worden. Dit jaar voorziet enkel de faculteit Landbouwwetenschappen in januari bindende vooreksamen (zie kader). Een informele rondvraag leerde Veto dat ook voor het volgende academiejaar lang niet alle fakulteiten staan te springen om in te grijpen in het examensysteem.

Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad om nog in het huidige academiejaar semeks mogelijk te maken aan de KU Leuven. Om juridisch-technische redenen moest de Leuvense unief nog vlak voor de opening van het jaar haar oorspronkelijke voorstel voor de invoering van 'proefexamens met vrijstellingen' aanpassen. Regeeringskommissaris Paul Bosmans, die namens de minister van Onderwijs toekijkt op de toepassing van de onderwijsdecreten aan de KU Leuven, had namelijk bezwaren geuit tegen de onwettelijke mogelijkheid die studenten in de nieuwe regeling kregen om drie keer over een zelfde deel van de stof ondervraagd te worden. Daarom werd in september besloten om weliswaar de studenten de vrije keuze te laten om al dan niet deel te nemen aan de semeks, maar om de resultaten van de deelnemers in elk geval bindend te maken. Dat betekent dat wie faalt in januari hoedanook geen kans meer krijgt in juni voor hetzelfde deel van de stof. Door het uitstel van de definitieve beslissing was het academiejaar al begonnen nog voor op fakultair nivo een concrete nieuwe examenvorm kon uitgewerkt worden. Als de vooreksamen immers in januari werden geplaatst, betekende dat dat zij de plaats innamen van de proefexamens. Die proefexamens, die als test zonder bindend resultaat hun nut voor de eerste- en tweede- jaars studenten wel hebben bewezen, moesten dan op

hun beurt een plaats krijgen in november. Dat gaf de fakulteiten die semeks wilden introduceren dus nauwelijks een maand de tijd om hun eerste- en tweede- jaars studenten te bereiden op hun vuurdoop aan de unief. Om die reden vonden nagenoeg alle fakulteiten het dan ook raadzaam om nog minstens een jaar te wachten met de invoering van vooreksamen. Enkel bij landbouwwetenschappen, waar al langer nagedacht wordt over een semestersysteem, wilde men de semeks niet langer uitstellen.

Voorlopig ziet het er evenwel allerminst naar uit dat het semestersysteem in het volgende academiejaar ook in alle andere fakulteiten zal worden ingevoerd. Begin oktober werd er vanuit het rektorat een omzendbrief verstuurd naar de verschillende dekanen met het verzoek om tegen eind december "een principiële uitspraak te doen over de vraag of de faculteit zal overgaan tot een semestereksamenstelsel dat wel of de faculteit andere maatregelen zal nemen om de begeleiding van de eerstejaarsstudenten te verbeteren, en op deze wijze, indien mogelijk, hun slaagsijfers te verhogen." Verder werd de fakulteitsraden gevraagd alle organisatorische aspecten van de eventuele hervorming in kaart te brengen, en om maatregelen te voorzien zodat een aantal onderwijskundige randvoorwaarden — ondermeer dat de omvang van de vakken niet de pan uitrijt — vervuld blijven.

Uit een rondvraag bij de studentenvertegenwoordigers die op hun respectievelijke fakulteitsraden het recente debat over semeks opvolgen, blijkt alvast dat niet iedereen zomaar gewonnen is voor het semestersysteem. "Sommige proffen stelden zich vragen bij de doelstelling van de hervorming. 'Als het enkel de bedoeling is om de slaagsijfers op te krikken, kunnen we net zo goed de examens vereenvoudigen of iedereen drie punten meer geven', sneerden ze", aldus een studentenvertegenwoordiger. De vraag is ook wat er onder de "andere maatregelen" moet verstaan worden die de dekanen als alternatief voor de semeks mogen voorstellen. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een herwaardering en uitbreiding van de werking van de monitoraten, maar het is niet zeker of er voor een dergelijke operatie wel geld beschikbaar is.

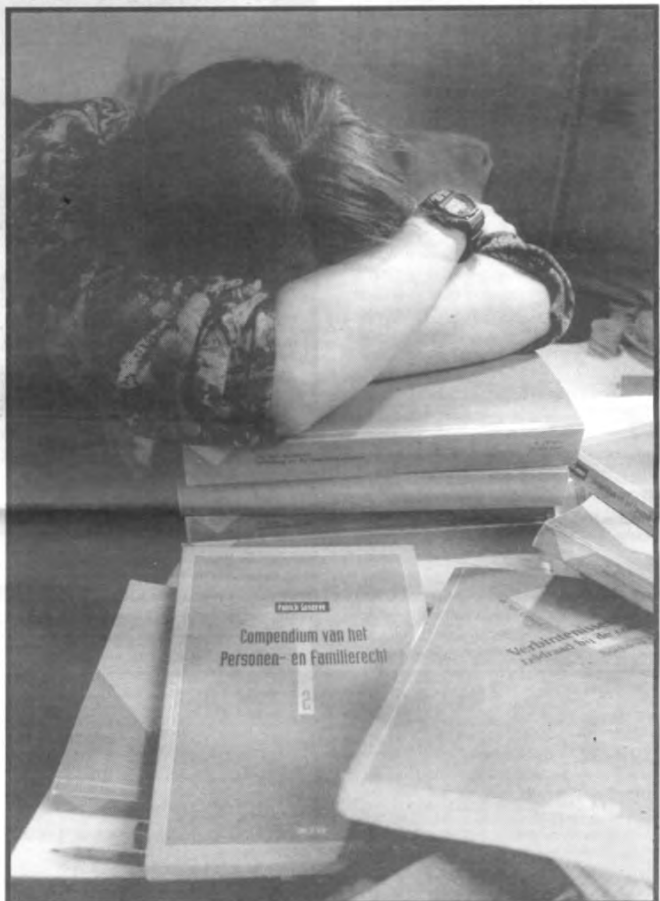
Behalve bij landbouw lijkt voorlopig enkel de faculteit Economie — niet toeval- lig een van de richtingen waar de konkur-

rentie met de hogescholen (met semestersysteem) leel speelt — echt voorstander te zijn voor de introductie van semeks. In andere grote fakulteiten zoals letteren, pol & soc en psychologie & pedagogie schijnt de balans naar de andere kant over te hellen, terwijl er bij rechten, theologie, wijsbegeerte en toegepaste en eksakte wetenschappen getwijfeld wordt. Bij geneeskunde ten slotte verwacht men de volgende twee à drie jaar geen grote hervormingen.

Zoals de zaken er nu voorstaan, ziet het er niet naar uit dat er volgend jaar een eenvoudig examensysteem komt voor alle kandidaturen van de Leuvense universiteit. Een gedeeltelijke invoering van het semestersysteem zou evenwel voor de nodige

organisatorische komplikaties op centraal nivo kunnen zorgen. Fakulteiten die vooreksamen organiseren zouden immers — om de lesvrije blokweek in januari in te halen — één of twee weken vroeger aan het nieuwe academiejaar moeten beginnen. Die vroege start zou dan weer erg snel moeten volgen op de septemberzitting van het jaar voordien, wat ook geen aangenaam vooruitzicht is voor eventuele tweede- jaars- studenten. Bij landbouw denkt men dat dan weer op te lossen door in de eerste week meer college-uren te concentreren. Het mag duidelijk zijn dat over de Leuvense semestereksamen het laatste woord nog niet gezegd is.

Bart Eeckhout

(foto: Elena Schrijver)

'Artikel 12, laatste lid'

Aan het examenreglement van de KU Leuven werd een paragraaf toegevoegd die de regeling van de vooreksamen behandelt. De paragraaf is terug te vinden als laatste lid van Artikel 12 — over 'proefexamens'. We drukken het bewuste nieuwe deeltje hier letterlijk af. Kwestie van te weten waarover er wordt gepraat.

We siteren: "Een fakulteit kan bij beslissing van de Fakulteitsraad in de plaats van één of meer proefexamens één of meer vooreksamen organiseren in een week van de maand januari. Deze vooreksamen gaan over een deel van de desbetreffende opleidingsonderdelen. De deelneming aan deze vooreksamen is fakultatief. Aan de fakulteiten die van deze mogelijkheden gebruik maken, wordt aanbevolen dat voorafgaand over de desbetreffende opleidingsonderdelen proefexamens of studietoetsen worden georganiseerd. Deze vooreksamen vormen overeenkomstig artikel 8 een deel van de eerste examenperiode. De in deze vooreksamen behaalde resultaten worden evenwel meegedeeld aan de studenten overeenkomstig de regelen gesteld voor proefexamens. De Fakulteitsraad of het daartoe bevoegde orgaan van de fakulteit bepaalt voor welk percentage het examen- siffrer over het deel van een opleidingsonderdeel wordt aangerekend in het totale examen- siffrer van het opleidingsonderdeel."

Let wel, deze tekst geldt alleen voor dit jaar, en dus eigenlijk enkel voor landbouwwetenschappen. Volgend jaar wordt er zeker een semestersysteem voorzien aan de KU Leuven, maar de fakulteiten moeten nog voor zichzelf uitmaken of en hoe ze dat zullen concretiseren. Voor het volgende jaar moeten dus nog een aantal belangrijke knopen doorgehakt worden. Zo hangt het van de organiserende fakulteiten zelf af of zij de examens fakultatief houden of verplicht maken. Ook valt nog te bezien of studenten in januari effectief hun resultaat te weten kunnen komen. Een praktisch gevolg van de wet op de privacy is dat studenten één keer op het jaar hun punten mogen opvragen. Om een stortvloed van aanvragen te vermijden geeft de unief tegenwoordig zelf op het eind van het jaar de eigenlijke punten vrij in plaats van een abstracte letter, zoals vroeger. Daarmee is het recht op puntenkennis evenwel uitgeput, zodat niemand de unief kan verplichten om ook in januari de punten te kennen te geven. Mocht het examenreglement voor volgend jaar op deze punten gewijzigd worden, dan hoort u het wel van ons.

(be)

Landbouw krijgt uitzondering niet

Zoals Veto aan het begin van dit academiejaar al bekend maakte (lees Veto 2), zullen er dit jaar nog semestereksamen (semeks) georganiseerd worden in de eerste kandidaturen van de faculteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen. Andere fakulteiten die nog even twijfelden om die hervorming van het examensysteem nog dit jaar in te voeren — met name Economische en Toegepaste Wetenschappen — hebben inmiddels beslist om de 'vooreksamen met bindende kracht' nog minstens één jaar in de koelkast te houden. Niet dat de semeks bij landbouw zonder problemen zijn. Men wilde daar namelijk in januari al een volledig vak ondervragen — wijsbegeerte — en dat is in strijd met het nog maar net aan de nieuwe regeling aangepaste examenreglement.

Op de Akademische Raad van vorige week woensdag werd evenwel beslist dat er van een dergelijke uitzondering geen sprake kan zijn. Daarmee werd het standpunt van de studentenvertegenwoordiging gevolgd. De studenten betoogden dat met die eenmalige uitzondering de deur werd opengezet voor nog meer afwijkingen van het examenreglement. Bovendien lijkt het niet aangewezen eerste- en tweede- jaars- studenten te confronteren met een examen dat definitief beslist over eerste of tweede zit. Aangezien in het examenreglement staat dat de resultaten van de vooreksamen moeten worden meegedeeld "overeenkomstig de regelen gesteld voor proefexamens" — dat wil zeggen enkele weken nadien — mag gevreesd worden dat een eventuele zwakke uitslag demotiverend zou werken en een hypoteek zou leggen op het verdere verloop van het jaar, én dus op de slaagsijfers. Om die reden werd ook een tussenoplossing — bijvoorbeeld een januari- examen dat voor vijftien procent meetelt in het eindresultaat — afgewezen. De Akademische Raad schaarde zich achter deze redenering, en dus moet ook het examen wijsbegeerte — tot nog toe op het boerenkot een paaseksamen — in de faculteit Landbouwwetenschappen worden georganiseerd in overeenstemming met het examenreglement. Het examen zal dus ofwel worden opgesplitst ofwel volledig in juni worden geëksamineerd.

(be)

De angst voor het prikje

Volgende week gaat voor de zevende keer de grote bloedinzamelingsactie 'Leuven Bloedseries' door. Dankzij de goede oude suksesformule — bloedinzameling gekoppeld aan een aantal concerten en andere leuke activiteiten — zouden weer een groot aantal potentiële donoren hun angst voor het prikje moeten kunnen overwinnen om een beetje van hun levensvocht af te staan aan het Rode Kruis. De bloedgevers krijgen alvast een korting op de toegangsprijs van een film, een Bloody Blues-avond en een rockconcert.

'Leuven Bloedseries' werd in het leven geroepen in 1990. Aanvankelijk was de organisatie enkel in handen van de studenten van de Landbouwkring LBK in samenwerking met het Rode Kruis. Om de actie beter te kunnen organiseren werd twee jaar geleden Medica onder de arm genomen. Bovendien blijft de actie niet meer tot Leuven beperkt. In Gent wordt door de spitsbroeders van de VLK, de Vlaamse Landbouwkring rond dezelfde periode een gelijkwaardige bloedinzameling gehouden. Ook andere kringen van universiteits- en hogeschoolstudenten uit Brussel, Antwerpen en Kortrijk worden gemotiveerd om een soortgelijke actie op hun manier in te vullen. De huidige ploeg heeft alvast beloofd zich in te spannen om dit jaar nog het 'nationale luik' uit te bouwen door de andere studentengroepen met raad en daad bij te staan. Bedoeling is om vanaf volgend jaar een volledige nationale campagne te lanceren, waarbij het (ooit) succesvolle voorbeeld van 'Student Aid' voor ogen wordt gehouden. De organisatoren van 'Leuven Bloedseries' hopen op die manier verschillende acties te spreiden over het ganse jaar zodat de 'depressies' in de bloedbanken door studentenbloed weer op niveau kunnen worden gebracht.

'Leuven Bloedseries' is voor de student al jarenlang synoniem voor een groot rockconcert. Toch is deze organisatie op de eerste plaats een bloedinzamelingsactie met als doel nieuwe bloedgevers te winnen onder

de dertigduizend Leuvense studenten. Het bloed is meer dan 'bloednodig'. Uit een rapport van het Rode Kruis blijkt dat zeventig procent van de Belgische bevolking wel eens bloed nodig heeft, maar dat nog geen

steeds meerdere categorieën van personen worden uitgesloten van bloeddonatie, zoals suikerzieken, mensen met neurologische aandoeningen, nierziekten, gewelzietken of geslachtziekten. Niet alleen hun ziekte of aandoening, maar zelfs vaak hun medicatie sluit het uit om 'gezond' bloed te geven.

De organisatoren van 'Leuven Bloedseries' benadrukken dat het niet om een 'one-shot-actie' op korte termijn gaat. Het komt er niet zozeer op aan om op enkele dagen zoveel mogelijk bloedzakjes bij elkaar

mensen gevonden worden die bereid zijn om, als het beenmerg van hun weefseltype nodig is, een transplantatie te ondergaan. Vroeger werd het beenmerg onder volledige verdoving opgezogen uit de bekkenbeenderen van de donor. Met alle pijnlijke ongemakken vandien. Sedert kort kunnen beenmergsellen ook uit het bloed geogost worden door middel van een 'bloedzuiveringsmachine', zonder narkose. Beide procedures houden echter geen noemenswaardig risico in voor de donor.

zeven procent bloed geeft. De dreiging van een tekort aan bloed is dus nooit veraf, met alle catastrofale gevolgen vandien. Bovendien blijken de jongeren tussen achttien en vijftig jaar ondervertegenwoordigd in de groep van 'trouwe' bloedgevers. Nochtans zijn zij wel belangrijke bloedafnemers, denk maar aan de weekendongevallen. Dokter Gyselincx (Rode Kruis): "Dat er weinig mensen zijn die komen opdagen om bloed te geven, is deels te wijten aan de 'drempelrees' maar vooral aan het feit dat

te krijgen. Wel wil men met deze actie de basis van 'trouwe bloedgevers' vergroten en in het bijzonder het aantal jeugdige donoren verhogen. Men gaat uit van de stelling dat eens jonge mensen bloed gegeven hebben, ze vaak terugkomen. LBK, VTK en het Rode Kruis voorzien dan ook in maart 1998 een nieuwe gelegenheid voor de studenten om hun bloed ter beschikking te stellen.

Lijstok

Ieder jaar probeert 'Leuven Bloedseries' in samenwerking met de dienst Hematologie van het UZ Gasthuisberg via allerlei informatie de studenten eveneens wat dichter te brengen bij de vaak dramatische problematiek van de 'beenmergdonaties'. Voor patiënten (vooral kinderen) die lijden aan leukemie is sinds de introductie van de beenmergtransplantatie de hoop op genezing aanzienlijk vergroot. Vele patiënten zijn echter van een levensreddende transplantatie uitgesloten omdat zij geen geschikte donor vinden. De kans om in de eigen Belgische bevolking een donor te vinden wordt geschat rond één op vijftigduizend. Daarom moeten zoveel mogelijk

Zoals ieder jaar worden de bloedafnames uitgevoerd door het personeel van het Rode Kruis. Dit jaar kozen de organisatoren ervoor om de tijdstippen van de bloedafnames iets meer af te stemmen op de leefgewoonten van de gemiddelde student — later op de dag dus. Dinsdag 17 en woensdag 18 november beginnen de bloedafnames om elf uur en lopen door tot zeven uur 's avonds. De plaatsen waar bloed zal vloeien zijn Sporthal De Nayer (Sportkot) en College De Valk (Tiensestraat).

Twijfelaars kunnen misschien overtuigd worden met wat ze in ruil voor hun zakje bloed krijgen. Hun bloed zal alleszins niet voor niets vloeien. Om af te rekenen met het klichee van de lijkkleke, uitgewrongen bloeddonoren die na een uur flauwvallen maar toch nog een lijstok en een kortingsbon voor een spannend Suske en Wiske-album meekrijgen, blijven die van 'Leuven Bloedseries' niet op hun geld zitten. Aan de bloedgevers wordt een hele week bloedheer amusement aangeboden voor een spotprijsje (zie kadertje). Zet de aders maar al open.

Bart De Schrijver

Leuven bloedt serieus

Maandag 17 november

• Verbloederingskwis tussen de Landbouwkring en Medica, 20.00u, Alma II

Dinsdag 18 november

• Bloedinzameling van 11 tot 19 u, in College De Valk en Sporthal De Nayer
• Alternatieve Filmavond met Peter Greenaway's 'The Cook, The Thief, His Wife and Her Lover' om 20 u in Studio 1; toegang kost 100 fr.

Woensdag 19 november

• Bloedinzameling van 11 tot 19 u, in College De Valk en Sporthal De Nayer
• 'Bloody Blues' met El Fish in akoestische set featuring Roland en Pieter-Jan De Smet (solo) om 20 u, in Aula Pieter De Somer. Bloedgevers betalen 150 fr., anderen aan de kassa 250 fr.

Donderdag 20 november

• Rockconcert met Visjes Freaks, Nemo en Bettie Serveert. Daarna 'Techno into the night' met Neven. Dit begint om 20 u, in Alma 2; toegang voor bloedgevers kost 100 fr.; vvk/kassa: 200/ 250 fr. Kaartjes kun je krijgen in de bloedafnamecentra, in Doe's Bar, in de pauzruimte van LBK, en in het KB-studentenkantoor.

(bds)

Waarborg

vervolg van p. 1

lijke oorzaak hiervan kan liggen in de risico's en de kosten verbonden met het gerecht. Het is onder andere om de drempels te verlagen dat Sora het initiatief heeft genomen om de studenten te ondersteunen en te verdedigen.

Een mogelijke oplossing voor het inhouden van huurwaarborg is het openen van een geïndividualiseerde geblokkeerde rekening waarop de huurwaarborg gestort wordt. Op een dergelijke rekening hebben huurder en verhuurder een volmacht en het bedrag van de huurwaarborg kan enkel met toestemming van beiden vrijgemaakt worden. Een gelijkwaardig systeem wordt

bijvoorbeeld toegepast bij het huren van appartementen en huizen en is daar zelfs wettelijk verplicht. Het voordeel is dat de beide partijen dan hun akkoord moeten geven om de som vrij te maken De verhuurder kan dus de som moeilijk onrecht achterhouden. Deze regeling valt echter onder de federale huurwet. De studenten hebben vorig jaar ten tijde van het protest tegen het kamerdekreet, die tot de Vlaamse bevoegdheid hoort, reeds gepleit voor het invoeren van een dergelijke regeling. Hieraan werd geen gehoor gegeven. Hopelijk zal de wetgever, in het licht van deze feiten, alsnog initiatieven nemen. Anders dreigt de student als kamerhuurder de dupe van de zaak te blijven.

Olivier Remy
Tomas Wyns

CHAOS

café pool snooker

in het hartje van Leuven
op je weg naar de Oude Markt

Zeelstraat 1 (boven Lunapark)
tel.: 016/23.33.10

open 7 op 7 van 11.00 tot 02.00 uur
zat. en zon. van 15.00 tot 02.00 uur

“Politici zijn er erg bedreven in kollega’s in de gevangenis te draaien.”

Renaat Landuyt is de justitiespecialist van de SP in de Kamer. Zo vertegenwoordigt hij zijn partij in de Commissie Dutroux. Die commissie mocht hij dan weer vertegenwoordigen in een debat over justitie dat het Vormingscentrum Herman Vos donderdag organiseerde. Niet gemakkelijk, want na de euforie over het werk van het klasje van Verwiltghen, is er de jongste maanden meer en meer kritiek te horen op die commissie. Het belangrijkste verwijt dat ze te horen krijgt, is misschien wel dat ze de rechten van de verdediging schendt door haar bevoegdheden te overschrijden. Veto sprak erover met de volgens professor Huyse “interessantste politicus van het land”.

Renaat Landuyt: «Dat is onjuist, wij zijn enkel zo ver mogelijk gegaan met de bevoegdheden die we hadden. Geen enkele wettelijk kon ons afremmen. We hebben dus eerder onze bevoegdheden ekstreem uitgeput. Wij zochten geen strafbare feiten, zoals een gewone rechtbank doet, maar we wilden blootleggen wat buiten het strafbare zit, de kleine mechanismen die misdrijven toelaten zonder het zelf te zijn.»

Veto: Veel commissieleden willen het vel van toenmalig minister van justitie Wathelet. Kan de commissie zoiets eisen?

Landuyt: «Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen het commissieverslag en de individuele leden van de commissie. Het verslag zegt niets anders dan dat de verantwoordelijkheid van Wathelet inzake de opvolging van de voorwaardelijke invrijheidstelling moet overvorgen worden. De rest is politiek spel dat je de commissie niet kunt verwijten. Die zei enkel dat Wathelet's beslissing korrekt was in het licht van zijn tijd en in het licht van de criteria die toen geldig waren.»

Veto: Wat denkt u over de polemiek binnen de SP tussen de europarlementsleden, die Wathelet willen zien aftreden, en voorzitter Tobback, die het opneemt voor de Europese rechter?

Landuyt: «Ik denk dat ze beiden gelijk hebben. In de inleiding van het verslag staat dat er nog iets is als politieke verantwoordelijkheid, maar dat wij ons daar niet mee inlaten. Tobback ergert zich dat men het commissieverslag in een andere politieke context plaatst. Dat klopt. En Anne van Lancker heeft ook gelijk als ze zegt dat er in het Europees Parlement met andere criteria wordt gewerkt, namelijk niet met die politieke verantwoordelijkheid. Ik persoonlijk denk dat het debat Wathelet overbodig is.»

Veto: Is Tobback's houding geen aanduiding van het feit dat de commissie te sterk politiseerde?

Landuyt: «Als er één niet-kommissieel is die het rapport goed gelezen heeft, is het wel Tobback. Het ergert hem dan ook dat men politieke spelletjes speelt met het verslag in de hand. Dat is spijtig, want bepaalde magistraten hebben ervan genoten dat de politici weer kibbelden en ondertussen geen gerechtelijke hervormingen doorvoerden.»

Rijkswacht

Veto: Tobback is opnieuw kandidaat-voorzitter. Is het niet meer opportuun om in tijden van politieke vernieuwing uit te pakken met een 'nieuw gezicht'?

Landuyt: «Je kan dat niet forseren: er was geen nieuw gezicht dat zich kandidaat stelde. Dat was niet verboden.»

Veto: Tegen Tobback opboksen is natuurlijk niet niks.

Landuyt: «Wel, dat zou nochtans het bewijs geweest zijn dat we te maken hadden met een degelijke nieuwe kandidaat-voorzitter. Trouwens, Tobback is in interne

kringen helemaal niet zo schrikwekkend. Blaffende honden bijten niet.»

Veto: Terug naar de commissie: hoe ziet u de rol van de rijkswacht in de toekomst?

Landuyt: «Net zoals het debat over Wathelet is ook dit debat totaal overbodig. Door haar nationale structuur, is de rijkswacht het enige orgaan dat de misdadigers nog een beetje afschrikt. Die sterke structuur mag niet afgezwakt worden. Wel is het zo dat de eksterne controle op die structuur moet verbeterd worden, en dat kan met name door een sterker gerecht. Ik ben ook niet bereid onze politiedienst terug te brengen naar de Napoleontische tijd, zoals een zekere begoede klasse het zou willen. Dit zou inhouden dat men wel de kleine

natuurlijk niet wegneemt dat er opgetreden moet worden tegen misdrijven van parlementsleden. Van doorgedreven zelfbescherming vanwege het parlement kan trouwens geen sprake zijn. Politici zijn er erg bedreven in kollega's in de gevangenis te doen belanden. Sinds ik in het parlement zetel, is nog geen enkele parlementair beschermd geweest, behalve Di Rupo. Dat liep de spuitgaten uit. We hebben niet de moed gehad om Frank Vandembroucke, één van de meest eerlijke politici, te beschermen. De politieke wereld was niet in staat om het gerecht een halt toe te roepen. Strafrechtelijk gesproken was hij niet verantwoordelijk. Het is trouwens absoluut niet zeker dat hij effectief zal vervolgd worden. Men wou

(foto Dirk Bernard)

man kan aanpakken, maar niet de grote fiscale criminaliteit. De eenheidspolitie zal dus voor een stuk de structuur van de rijkswacht moeten overnemen.»

Veto: Uyttendale (jurist en raadsman van Douterwe, ndr) zegt dat de rijkswacht, ondanks haar structuur, toch onvergeeflijke fouten heeft begaan in de Dutrouxaffaire.

Landuyt: «Het is diezelfde Uyttendale die stelt dat de rechters baas moeten zijn. Die man is de spreekbuis van een bepaalde kaste in de magistratuur. Niet de katholieke maar de andere. Zij zijn tegen de rijkswacht omdat die te sterk staat tegenover hun manier van werken. Hij is het typevoorbeeld van de behoudsgezinde kaste binnen de magistratuur. Wij socialisten pleiten trouwens ook voor een versterking van het gerecht, dat zo de politiestrukturen moet kunnen controleren. Maar deze versterking moet gepaard gaan met een democratische controle op de magistratuur vanuit het parlement. Zo heb je een sluitstuk in de democratische rechtstaat, die een gekontrolerde maar sterke politiedienst nodig heeft die in staat moet zijn om de fiscale fraude van de vrienden van Uyttendale aan te pakken.»

Veto: Aanvaardt u, naast strengere toezicht van het parlement op justitie, ook meer controle van het gerecht op het parlement?

Landuyt: «Ik weet niet in welke mate het gerecht nog meer controle kan hebben op de politici. Zoals men de onafhankelijkheid van het gerecht moet bewaren, zo dient ook de parlementaire onschendbaarheid gevrijwaard te worden. Wij moeten immers kunnen discussiëren over rechters zonder angst voor hen aangepakt te worden. Wat

gewoon een belangrijk politicus blokkeren.»

Veto: Het lijkt erop dat er een breuklijn bestaat tussen SP en rijkswacht enerzijds en justitie en PRL anderzijds. Is dat beeld juist?

Landuyt: «Men stimuleert die tekening om het debat te stigmatiseren, wat een konstruktieve dialoog onmogelijk maakt. Het mechanisme bestaat erin om de SP systematisch voor te stellen als de verdediger van de rijkswacht. Men weet blijkbaar niet welke discussies er bestaan tussen het kabinet Binnenlandse Zaken en de rijkswacht omtrent de structuur van deze laatste. Ons pleidooi voor een sterk parket dat de rijkswacht controleert, wordt trouwens eveneens over het hoofd gezien. Je kan de rijkswacht helemaal niet gelijkstellen met justitie. Justitie is namelijk één van de drie grondwettelijke machten. Politie staat daarvoor. Aan de andere kant van het spektrum kan men ook niet stellen dat de PRL de verdediger is van de magistratuur. Deze partij komt enkel op voor haar korpsversten, die voor het merendeel politiek benoemd werden toen wijlen Jean Gol (PRL) minister van Justitie was. Men kan dus bezwaarlijk stellen dat de SP de rijkswacht verdedigt.»

Paars

«Er bestaat een soort argwaan ten opzichte van de rijkswacht zowel bij conservatieven als bij progressieven. De gerechtelijke wereld profiteert daarvan, want men is er bang van de rijkswacht. Bij de rijkswacht bestaat er namelijk iets als leiding. In het gerecht kent men dat begrip niet. Er heerst daar een soort misbegrepen democratie

waar de middelmaat elkaar in evenwicht houdt. (ironisch:) Een SP'er aanvaardt leiding iets makkelijker omdat wij een goede leider hebben.»

Veto: De Batselier trachtte met zijn Sienjaal een democratische vernieuwing op gang te trekken. Anderzijds heeft hij als voorzitter van het Vlaams Parlement onlangs een stemming over het pakt dat Tobback en Van Peel sloten inzake samenlevingscontracten onmogelijk gemaakt. Hoe rijmt u dat?

Landuyt: «De goede trouw bij de alternatieve meerderheid was ook niet aanwezig. De liberalen stunden het voorstel van de SP niet omwille van inhoudelijke redenen. Het pakt van de partijvoorzitters liet ons toe om effectief iets te doen, niet om de grote principes door te voeren. Ik ga maar een tijd mee en ik wil in die tijd enkele dingen gerealiseerd zien. In een democratie moet je compromissen maken. Ik leerde van Tobback dat je wat je wil doen, altijd moet verbinden met de vraag hoe je het gaat doen.»

Veto: Kan je als je een 'Realpolitiek' voorstaat iets als 'het Sienjaal' schrijven?

Landuyt: «Dat is perfect combineerbaar. Het is niet omdat wij van dag op dag werken, dat wij geen globale visie hebben.»

Maar om die visie te realiseren moet je efficiënte stappen zetten, niet zoals Agalev doet. Die verkondigen nu al jaren het grote gelijk. Ondertussen moet iets gerealiseerd worden. Anders raakt — net als bij Agalev nu — het elan eruit.»

Veto: Is een paarse coalitie in België mogelijk?

Landuyt: «Niet met de VLD die op sociaal vlak een bloedbad wil. Nochtans zouden zij op het etische vlak onze partner kunnen zijn. Maar bij ons primeert de materiële situatie van de mensen. Wij willen de sociale zekerheid niet afzwakken. Wij willen enkel schaven aan haar financiering als we de rijkere nog meer kunnen laten betalen.»

Veto: Is er te weinig sympathie bij de pers voor sociale democratie?

Landuyt: «Ja, want de pers is niet gebonden aan de invloed van een belangengroep maar aan het gevoel van de journalist. Dat is vaak een man uit een tweeverdienersgezin, met oog voor Agalev en D66 of voor VLD'ers met een progressief sausje.»

Veto: Merken wij een gevoel van onbehagen over jullie onafhankelijk geworden 'partijblad', 'De Morgen'?

Landuyt: «Er is een zekere evolutie te merken bij 'De Morgen'. De krant is duidelijk eigendom van Van Thillo, die een liberaal figuur is. Er hangt in De Morgen dan ook een progressief liberaal sfeertje dat een sociaal demokraat tegen de borst stuut. De vrije markt beïnvloedt te sterk de pers. De vierde macht vertegenwoordigt eigenlijk de vrije markt. De journalisten worden te veel in een concurrentiepositie geplaatst.»

Alex Demeulenaere
Hans Declercq

Drie furies in Terbankkapel

Compagnie Furiosas en aangename ontmoeting tussen drie vrouwen draait uit op drie producties in drie jaar tijd. De drie verenigden zich daartoe in het gezelschap met de veelzeggende naam 'Compagnie Furiosas'. Met hun derde en meest recente werk, 'Laps', zijn ze deze week te gast in Leuven. 'Laps' is een samenwerking tussen Stuc en het Théâtre de la Balamine uit Brussel, waar de voorstelling deel uitmaakt van het festival 'Novembre Danse'.

Monica Klinger, Carmen Blanco Principa en Patricia Saive komen uit verschillende artistieke genres. Terwijl de eerste vooral met dans bezig was, waren de laatste twee eerder actief in de theaterwereld. Niettemin bindt één gemene deler hen aan elkaar: theatermaker Thierry Salmon, een bekende naam aan de andere kant van de taalgrens. Vanuit een gedeelde artistieke interesse begon het drietal aan eigen creaties, aanvankelijk onder de naam 'Furioso' later als 'Compagnie Furiosas', een knipoogje vanwege de drie 'furiuze dames'.

In hun samenwerking spelen ze maar al te graag in op hun onderlinge verschil-

len. "Vooraf wordt een thema bepaald, een uitgangspunt vastgelegd. Daarna werkt ieder op zijn eigen manier en met zijn eigen materiaal aan het project. Wat uiteindelijk op de planken verschijnt, beweegt zich in een grensgebied, los van alle genre. Het situeert zich op het raakvlak tussen theater, dans, performance en plastische kunst", aldus Carmen Blanco Principa.

Uitgangspunt voor hun eerste twee producties was een roman. In 'La Danse des Pas Perdus' van 1994 stond de 'Toverberg' van Thomas Mann centraal. Dit verhaal vertaalde zich in een opeenvolging van alledaagse dingen voorgesteld als kleine ritueeljes waar droom en werkelijkheid in elkaar overvloeien. De voorstelling vond plaats in een gang van een verlaten kazerne. Met deze lokatie wilde het trio de overgang van de ene plaats naar de andere, van de ene tijd naar de andere voelbaar maken. In 1995 zag 'A Corps Perdus' het daglicht. Ditmaal werd uitgegaan van 'Crimenes Ejemplares': een bundel misdadaatgenissen van de hand van de Spaanse surrealistische schrijver Max Aub. In deze voorstelling ging het trio niet om de criminaliteit als gegeven op zich, maar eerder om de verschillende wegen die ertoe leiden. De voorstelling was dan ook gehuld in een

grootse stilte, kenmerkend voor de eenzaamheid en wanhoop van de personages. Anders is 'Laps', hun nieuwste productie. Monica Klinger verklaart: "Om niet te vervallen in een systematische besloten we dit jaar vanuit een ander gegeven te vertrekken en namen we de beweging van het lichaam als uitgangspunt. In tegenstelling met de vorige producties liggen nu eveneens een aantal losse ideeën en persoonlijke reflecties als de basis." Gehuld in ondergoed, brengen de dansers een reeks gelijkaardige bewegingen doorheen het verloop van het stuk, zoals een refrein in een lied. Ook op de constructie van het lichaam wordt een accent gelegd: hoe springt de mens met zijn lichaam om, hoe kan hij een evenwicht vinden balancerend op twee benen. Wanneer je even stilstaat bij de titel van de voorstelling ontdek je een tweede centraal element. Talenknoebels als ze zijn situeren we 'Lap' in zijn Engelse context waar het een 'ronde' betekent en kunnen we het tegelijkertijd vertalen uit het Frans als een deeltje in de tijd. Furiosas bracht deze twee betekenissen dan ook samen tot 'Laps, at the still point of the turning world'. Tijd is iets wat de groep reeds van in het begin van hun samenwerking boeide. Zo ontwikkelden ze een eigen vertraagde beweging als procedé om de tijd uit te vergroten. "Zo kun je de details beter zien — heel belangrijk in een wereld die vooral het doel heiligt en geen tijd meer heeft om even stil te staan aan de kant van de weg", aldus Carmen Blanco Principa. Op scène vertaalt deze 'Zeitulupentempo' zoals zij het zelf de-

finiëren, zich bijvoorbeeld in het zacht heen en weer bewegen van de dansers: twijfelend tussen voor en achter, gevangen in een moment van onbeslisbaarheid. Om Furiosas aan het werk te zien moet je 'helemaal' naar de kapel van Terbank. Het trio houdt niet van teaterzalen of schouwburgen maar is steeds op zoek naar een echte doorleefde ruimte, met een eigen architectuur, een eigen karakter. Waarom dan precies de Terbankkapel? Monica Seive geeft een verklaring: "Met deze lokatie willen we de confrontatie aangaan van de mens en zijn 'hogere' verwachtingen. Gelukkig of niet, een kerf of kapel heeft voor mij steeds die konnotatie gehad. Aan de andere kant wilden we eveneens een hoog gebouw met voldoende lucht en leegte, waar je je als mens en danser een beetje verloren voelt." Niet enkel op vlak van de ruimte is Saive, die de scenografie voor haar rekening neemt, actief. Bij elke voorstelling werkt ze eveneens met verschillende materialen die op een of andere manier verwijzen naar het centrale thema van het stuk. In de eerste voorstelling was dit sneeuw, de Toverberg weerspiegelend, bij 'Laps' maakt ze gebruik van aarde en gras. Saive verklaart het verband met het tijdstip: "Zoals een oud vervallen huis overwoekerd wordt door de omliggende natuur, zo ook blijft de tijd van de natuur verdergaan terwijl deze van de mens in het doorloft een einde is gekomen." In het huuftleefde kader van de kapel wil Compagnie Furiosas een niemandsland scheppen, een mikroskosmos waar droom en realiteit hand in hand gaan. The party's over. "Vreemde personages dwalen doeleloos rond, opgesloten in hun eigen zeepbel, in hun eigen verhaal, hun eigen tijdelijkheid. Verdwaaled in een soort niemandsland zweven zij tussen verleden en toekomst." Droom mee of zet een stap terug.

Véronique Patteeuw
Carl Hourcau

Compagnie Furiosas brengt 'Laps' van dinsdag 18 tot vrijdag 21 november in de kapel van Terbank, Celestijnenlaan 70, Heverlee. Verdere informatie agenda.

Oud en nieuw eksotisme op 'Fotografie Leuven '97'

"Ik jou blinkende kralen geven"

Op vier al dan niet eksotische lokaties binnen de Leuvense stadskring kan de liefhebber zich deze dagen op niet minder dan zes fototentoonstellingen verlustigen. Volgens de brochure hebben ze bovendien alle zes iets gemeen: 'eksotisme' werd de rode draad van 'Fotografie Leuven '97'.

Hoofddhalte én zwaartepunt van de tentoonstellingen is ongetwijfeld het Cultureel Centrum Leuven, waar drie tentoonstellingen zijn ondergebracht. De foto's van Marina Cox (zie het interview in de vorige Veto) laten niets aan duidelijkheid te wensen over. Verwacht van haar geen 'traditioneel eksotisme' op 'Fotografie Leuven '97'. Een scherpere aanklacht tegen die nekoloniale visie lijkt haast onmogelijk. De toeschouwer die zich bij de 'Souvenirs de voyages' aangetrokken voelt tot de eksotische valkuil, beseft dat deze foto's stuk voor stuk geësceneerd zijn. De zwarte wilde in de broesse staat in het Terkamerbos tussen een hoop rekvisieten, en voor verschillend de andere 'souvenirs' heeft Cox niet eens haar Brusselse thuishaven verlaten. Door haar latere werk, waaronder foto's van de schrijvende ellende van de burgeroorlog in ex-Joegoslavië, wordt ook de laatste eksotische dromer met zijn neus op de (politieke) realiteit gedrukt. Met de foto's van Marina Cox is de toon gezet voor de andere tentoonstellingen: het is duidelijk dat het begrip 'eksotisme' hier een nieuwe, ruimere invulling krijgt.

Nog in het Cultureel Centrum hangen de werken van fotografiestudenten aan de Leuvense kunstakademie, en worden de meest uiteenlopende visies op het begrip eksotisme geschetst in technisch helder sterke kleur- en zwart-witfoto's. Toch vinden we hier ook heel wat toeristische kiekjes, 'souvenirs de voyages' in hun engere zin zo men wil, waarvan de aanwezigheid op deze tentoonstelling zelfs niet door een brede(re) kijk op het thema goedgepraat zou mogen worden.

Tijdreizen met fotografie — het resultaat van een workshop voor kinderen van zeven tot twaalf jaar in de afgelopen herfstvakantie en eveneens te zien in het Cultureel Centrum — past dan weer wonderwel in de tematiek. De nieuwe invulling van

het woord 'eksotisme' heeft ten slotte te maken met een manier van kijken naar al wat vreemd is. In het geval van 'Fotografie '97' door de zoeker van een fotooestel. Geen wonder dat er dan ook heel wat vreemde creaturen kwamen poseren voor de door de youngsters zelf in elkaar geknutselde camera's.

Dat kunst niet langer een betekenis hoeft te hebben, wordt ten volle bewezen door de installatie van Peter Blatt, vertegenwoordiger van het Duitse kunstenaarscollectief 'Moev', in de pas geopende 'Eve-n & Yet Gallery' (Vaartstraat 30). De willekeurig opgehangen verzameling zeefdrukken van foto's uit het koloniale verleden van België in de eerste ruime heet een 'fiktieve herinnering' te zijn. Die wordt dan verder uitgewerkt in een andere ruimte, waar een installatie van rituele messen en koloniale attributen te bekijken is. Je kan er wel in, maar erg toegankelijk is het niet. De in onze ogen vaak absurde koloniale tafereelen krijgen door de zeefdruktechniek een extra vreemdmeed.

Voor de foto's uit het archief van het Museum voor Midden-Afrika die in de Universiteitsbibliotheek hangen, is zo'n manier van afstandname eigenlijk overbodig. Door de jaren heen hebben ze een totaal ander patina gekregen, en zijn dus vooral in hun materialiteit een vorm van eksotisme geworden. De toeschouwer wordt hier uitgenodigd om een stap terug te zetten en door het grijs heen naar de eigenlijke foto's, vaak bekende klicheebeelden van koloniale toestanden, te gaan kijken.

Het eksotisme van de Boeroendes Frédéric Karikese in 'De Blauwe Schuij' ten slotte is dan weer van een totaal ander kaliber. Geen koloniale tafereeltjes uit een ver verleden hier, wel een op foto's vastgelegde stamboom van een ingebeeld (uitgestorven, alien?) volkje. Jammer wel dat de zo al donkere foto's te weinig verlicht worden, en soms zelfs half verborgen hangen achter de bladeren van een 'tropische' plant.

Stellen dat het opentrekken van het begrip 'eksotisme' zomaar een ekkuus is geweest om zes fototentoonstellingen aan elkaar te breien zou een vergissing zijn. Elke ekspositie voegt wel degelijk een aspect toe aan het totaalbeeld. Toch spreken de beelden, in al hun heterogeniteit, sterk genoeg voor zich en verliezen ze in de drang om ze in eenzelfde kader te willen plaatsen

eerder aan betekenis dan dat ze erbij winnen. En dat was wellicht niet de bedoeling.

Jeroen Lissens

Meer info op tel.: 22.21.13 (KC Leuven).

CITISTUDENT PACK

STUDENT, GUN JEZELF DE BESTE KAARTEN EN VOEL JE THUIS... OVERAL TER WERELD.

Je bent student, je hebt een eigen kijk op de wereld en je wil waar voor je geld. Je vindt dat het tijd wordt voor een bank die je werkelijk biedt waar je recht op hebt. Je laat je niet verleiden door een kleurige sportas of cyberschermen, maar je eist **reële voordelen**. Het Citistudent Pack maakt feiten pas echt hard. Je eigen leeuwertijs voor je open met deze 2 gratis kaarten:

Citibank en Citibank Visa.

SPECIAAL VOOR JOU HEeft CITIBANK DIT ONWEERSTAANBAAR GRATIS AANBOD:

- 1 Je eigen Citibank Visa-kaart met een kredietopbouw van 30.000 BF*
- 2 Een met je eigen Citistudent Rekening ook je eigen Citicard**
- 3 Daarmee haal je cash af bij elke Bancomat / Mister Cash-automaat om de hoek.
- 4 Maar ook in de rest van de wereld bij de vele andere geldautomaten zoals MasterCard / Cirrus (ca. 150.000 automatische loketten in 63 landen), Servired (ca. 4.000 automaten in Spanje) en NYCE (USA).
- 5 Een kredietopbouw van maar liefst 10.000 BF (of meer naar bijsluitende voorwaarden).**
- 6 Eerstekost.

- 7 Deplusering.
- 8 2% interet die je iedere maand wordt uitgekeerd**
- 9 Maandelijks een gedetailleerd rekeninguittreksel.
- 10 Gepersonaliseerd telefoonnummer met Citifone op het nummer.

02/626 50 50

Home Banking met je PC: vanuit je tuis zetel.

Geen beheerskosten en transactiekosten.

24/24 uur, alle dagen van de week.

Overal ter wereld en in je eigen taal.

Bij Citibank krijg je wel een volwassen service, vanaf de allererste dag. En voorwaarden die je een rijker studentenleven bezorgen. Gun daarom jezelf de beste kaarten en... haal als de bliksem, je eigen Citistudent Pack in je dichtstbijzijnde Citibank-agentschap:

Citistudent Pack
CITIBANK
Bondgenotenlaan 46/48
3000 Leuven

*Onder voorbehoud van aanvraag.
**Taraaf op 01.10.'97

CITIBANK
THE CITI NEVER SLEEPS

"Ik weiger mij nu al over Pandy uit te spreken"

Uto trok naar de redaktielokalen van *De Morgen* in de Brogniezstraat aan het station Brussel-Zuid. Enkele dagen ervoor werd in deze buurt nog een jongeman van Marokkaanse afkomst doodgeschoten. Bij de rellen die daarop volgden, lag ook de pers nog maar eens onder vuur. Volgens de enen lokte ze rellen uit met haar aanwezigheid, volgens anderen liet ze de jongeren zelf niet voldoende aan het woord. Het lijkt er op dat de pers bij elke nieuwe wantoestand overladen wordt met alle zonden Israëls. Tijd om iemand van het 'linksliberale' — als men het profiel van de hoofdredacteur tenminste volgt — dagblad *'De Morgen'* te interpelleren of het wel zo erg is gesteld met die pers.

Pol Deltour: «De verwijten over de schending van de privacy en over het vermoeden van onschuld dat veel te rap gekrenkt wordt, begrijp ik, zeer goed zelfs. Het is dus normaal dat partikulieren reklameren tegen de pers. Ik begrijp ook dat ze dat hoe langer hoe meer doen. De pers zit op het ogenblik immers in een expansiefase. Vooral dan de audiovisuele media en in het bijzonder de televisie. Men gaat elkaar ook op het vlak van het nieuws rechtstreeks bekonnuren. Hoe kunnen zij dat anders doen dan door uit te pakken met dingen die sensationeler zijn, die aanslaan bij een zo groot mogelijk publiek? Dat is onvermijdelijk de manier waarop die strijd gevoerd wordt. Dat heeft ook reperkusies op de geschreven pers. Wij kunnen niet zeggen dat wij boven het gewoel staan. Integendeel, iedereen zit in die spiraal, alles moet steeds sneller. Ik vraag me soms af of het nieuwsaanbod daar niet onder lijdt, zeker als je de pretentie hebt een kwaliteitskrant te zijn.»

Kruistocht

Veto: Ook bij *'De Morgen'* gaat men nu al eens aan de bureaus van een vermeende pedofiel vragen wat zij van die persoon vinden. Relevante berichtgeving?

Deltour: «Ik stel vast dat we in een klimaat zitten waar er een vraag is naar zulke berichtgeving. En waar die ook aangeboden wordt. Daar moet wel de nodige terughoudendheid aan de dag gelegd worden. Je kan niet van meetaf aan mensen met naam en toenaam, met foto en adres in de krant gaan zetten. Persoonlijk vind ik dat sommige berichtgeving te ver gaat. Maar er zijn ook collega's die vinden dat ik niet ver genoeg ga, dat ik niet genoeg durf. Zulke berichtgeving is bij *'De Morgen'* alleszins voorwerp van debat.»

Veto: Is de zaak-Dutroux een katalysator geweest voor dit soort berichtgeving?

Deltour: «Zeker, de dood van Boudewijn en de zaak-Dutroux zijn historische incidenten geweest waar de media zich tot en met hebben laten kennen in die gedaante. Wat bij het overlijden van Boudewijn verschenen is, is gewoonweg niet bij te houden. Hetzelfde met de Dutroux-affaire, die tot extra bijlagen heeft geleid, tot herdenkingen enzovoort. Een Franstalige krant heeft op een bepaald moment zelfs iets geschreven in de aard van: "Dutroux, we laten je nooit meer gaan!" Ik weet niet of dat nog wel kan.»

Veto: *'De Morgen'* kwam met de titel 'Het gezicht van het kwaad' anders ook stevig uit de hoek.

Deltour: «OK, maar in de berichtgeving heeft *'De Morgen'* toch nooit iets geschreven als "Dutroux, we laten je niet meer los". Dan ga je te taak als persmedium te buiten.»

Veto: Is de taak van de media dan beperkt tot 'medelen'?

Deltour: «De media hebben een gekombineerde taak. Ten eerste moeten ze informe-

ren. Wat die informatietaak betreft, moet ze zo rigoreus mogelijk zijn, integer en neutraal. Het gaat dan immers over feiten. Alles is relatief, maar toch. Je moet uitgaan van een minimaal waarheidsgehalte van de dingen. In de feitelijke berichtgeving moet je dan ook echa droog zijn, zelfs saai als het over feiten gaat. Feitelijke berichtgeving vermengen met commentaar of daar een emotionele woordkeuze tussengooien kan niet.»

Budget

«Een tweede taak van de media is natuurlijk wel het bekomentariëren. Dat

lende maatschappelijke groepen die haar van informatie voorzien? Denk bijvoorbeeld maar aan het 'gericht' lekken.

Deltour: «Als je een gouden tipgever hebt, ontstaat onvermijdelijk een relatie van geven en nemen. Soms gaat een relatie zo ver dat je te kritiekloos wordt ten aanzien van je informant. Want als je dan moeilijk gaat doen of lastige vragen stelt dan moet hij niet ver lopen om zijn informatie in een ander medium toch kwijt te raken. Elke redaktie heeft zo zijn contacten en op de rijkere redakties — *'De Morgen'* dus niet — wordt er wel eens een budgetje vrijgemaakt om de kontaktpersonen te soignieren.»

Veto: Mensen uit de bedrijfswereld slagen er —

anders kan. Kijk naar de 'Kredietbank', één van de grote adverteerders in *'De Morgen'*. Dat heeft toch niet verhinderd dat de berichtgeving in de KB Lux-affaire zeer kritisch is gebleven.»

Veto: Hoe proberen jullie de 'kwaliteit' van de berichtgeving te garanderen, is er controle?

Deltour: «We hebben een hoofdredacteur en een ombudsman die preventief problemen proberen te vermijden. Als een journalist denkt dat een artikel gevoelig ligt, wordt dat voorgelegd aan de hoofdredacteur. De ombudsman van zijn kant vangt enerzijds de klachten op van buitenaf en daarnaast controleert hij ook of de artikels toelaatbaar zijn met het oog op de privacy bijvoorbeeld. De hoofdredacteur en de ombudsman kunnen natuurlijk niet alles nalezen maar toch funktioneert dit systeem meer dan behoorlijk. Maar uiteraard zijn er binnen een redaktie altijd verschillende opvattingen. Een centrale controle kan dat niet vermijden.»

Slag

Veto: Toch gaan er steeds meer stemmen op om de pers aan een vorm van externe controle te onderwerpen.

Deltour: «Het klimaat is concurrentieler en het risico op problemen en wantoestanden wordt steeds groter, maar toch vind ik het te vroeg voor externe controle. Er wordt nu intern veel meer over gediscussieerd en er bestaan voldoende repressiemiddelen bij het gerecht. Als de pers inbreuken begaat — zoals laster, eeroof of de schending van de privacy — dan moet het gerecht die bestraffen. De pers moet niet geprivilegieerd worden. Als bijvoorbeeld roddelbladen blijven volharden in de boosheid, dan is het niet slecht dat ze aangepakt worden. Dat gebeurt dan best op de plek die hen het meeste treft, hun portemonnee.»

«Daarnaast is er de deontologie, niet als sanktiemiddel maar als het uitstippelen van grote lijnen in de schoot van de journalistenbond. Als het op straffen aankomt dan moet het gerecht optreden, via de burgerlijke rechtbank. Op strafrechtelijk vlak zijn we eigenlijk immuun omdat persmisdrijven bijna nooit vervolgd worden en ik vind dat goed. Voor de burgerlijke rechtbank zijn er mogelijkheden genoeg zoals schadevergoeding, eerherstel en recht van antwoord. Dat laatste is een schitterend middel voor iemand die zich benadeeld voelt om zijn slag thuis te halen. Ik begrijp niet dat het zo weinig gebruikt wordt. Laten we al deze middelen fatsoenlijk aanwenden voor we aan iets anders beginnen.»

Veto: Is de zaak Pandy een nieuwe test-case voor de media?

Deltour: «Ja misschien wel. Er is een groot publiek voor die zaak en er zijn een aantal collega's die vinden dat dit voldoende maatschappelijk relevant is om voortdurend over te berichten. Het kan tenslotte over een seriemoordenaar gaan. Ik weiger echter mij nu al over Pandy uit te spreken. Ik wacht af wat het onderzoek zal uitmaken. Dat men in afwachting van de resultaten van dat onderzoek daar bij wijze van spreken met zijn neus op staat te kijken, is een redaktionele keuze. Dat stelt volgens mij ook geen deontologische problemen.»

Veto: Toch is Pandy bij naam genoemd en hebben de media van hem een publieke persoon gemaakt. Wordt op die manier een eerlijk proces niet onmogelijk gemaakt?

Deltour: «Inderdaad, daar zit je met hetzelfde probleem als met Dutroux, die ook nog niet veroordeeld is. Ik denk dat wij, de media, soms onvoldoende beseffen wat wij aanrichten door te snel namen te noemen. Ik moet wel zeggen dat bij *'De Morgen'* de toezetting van de berichtgeving heel goed meevalt. Er hangt zeker geen sfeertje van 'de seriemoordenaar Pandy die zijn vrouw en kinderen mishandeld heeft.'»

Raf Gerits
Kristof Daniels

(foto Jeroen Lissens)

kan ook niet anders. De media moeten de dingen duiden, moeten hun mening daarover geven. Iedereen heeft immers een bepaalde visie op de dingen. Het profileren van die vrije mening moet dan wel strikt gescheiden zijn van de feitelijke berichtgeving. Dat is wel een persoonlijke visie. Je hebt binnen de journalistiek ook een sterke stroming die zegt dat berichtgeving en commentaar niet uit elkaar te houden zijn. Heel wat journalisten gaan er van uit dat ook de feitelijke berichtgeving zeer geëngerd moet zijn. Maar dan krijg je pamflet- of kruistochtjournalistiek. Als je pretendeert een kwaliteitsmedium te zijn, moet je afstand kunnen nemen van de dingen. Je eigen opinies spelen natuurlijk altijd mee. Je zit met een aantal vooroordelen waarvan je niet eens beseft dat het vooroordelen zijn. Maar de grote uitdaging en de kracht van een kwaliteitsmedium bestaat er net in dat je nog altijd zoveel mogelijk probeert afstand te nemen.»

Veto: Kan de pers nog wel afstand nemen? Is de pers niet de speelbal geworden van de verschil-

ondanks hun belangrijke rol — behoorlijk goed in om uit de schijnwerpers te blijven. Zorgt de afhankelijkheid van adverteerders niet voor een te weinig kritische berichtgeving ten aanzien van hen?

Deltour: «De bedrijfswereld heeft niet echt te klagen over overdreven aandacht. Over een zekere afhankelijkheid kunnen alle journalisten wel meespreken. Zeker journalisten op een economische redaktie en dan vooral die journalisten die in contact staan met de auto- en reisindustrie. Die journalisten worden echt in de watten gelegd. Je mag testritten gaan doen of je mag mee op driedaagse cruises. Dan is het bijna vanzelfsprekend dat nogal wat van die mensen in de verleiding komen om niet te kritisch te gaan schrijven. Anders worden ze de volgende keer niet meer uitgenodigd.»

Klimaat

Ook bij het aantrekken van adverteerders speelt deze problematiek. Maar er zijn ook tegenvoorbeelden die aantonen dat het

"Beleidsomgeving is de kwaal van het Belgische politieke systeem"

Inds enkele jaren worden 'burgerschap' en 'inburgering' als sleutelbegrippen beschouwd bij het zoeken naar oplossingen voor multiculturele vraagstukken. In Nederland maakt het 'inburgeringskoncept' zelfs al deel uit van het officiële beleidsjargon. De gemeentelijke overheden kunnen er een 'inburgeringskontraat' opleggen aan uitkeringsgerechtigde nieuwkomers. Doel ervan is de zelfstandigheid van de nieuwkomers te bevorderen. België daarentegen staat tot vandaag op dat vlak zo goed als nergens.

Op 22 november 1995 organiseerde het Antwerps Centrum voor Migrantenstudies een studiedag met als thema 'Burgerschap en inburgering in België en Nederland: nieuwe integratieconcepten?' Uitgeverij Acco bracht recentelijk een boek uit waarin enkele van de voordrachten werden gebundeld. Doorheen de verschillende wetenschappelijk onderbouwde artikelen krijgt men een genuanceerd beeld op de vraag of burgerschap en inburgering echt sleutels zijn voor een geslaagder en evenwichtiger integratiebeleid. In een tweede deel wordt nagegaan in hoeverre de concepten bruikbaar zijn op concrete maatschappelijke gebieden. In een derde deel komen de randvoorwaarden hiervoor aan de orde.

In de zogenaamde verzorgingsstaten stapt men geleidelijk af van de beschermingsfilosofie. Deze maakt er een prioriteit van steun te verlenen aan behoeftigen en aan al wie uit de boot van de welvaart dreigt te vallen. Zowat overal is er een ontwikkeling vast te stellen naar een standpunt dat 'aktivering' of 'responsabilisering' voorstaat. Met andere woorden: voor wat, hoort wat. De opname van een burger in de samenleving en zijn deelname aan haar politieke en maatschappelijke instellingen veronderstelt dat deze burger aan een paar voorwaarden voldoet.

Hiermee raken we de kern van de inburgeringsdiskussie aan. Deze is vooral een Nederlandse aangelegenheid. De lokale overheden in Nederland kunnen sinds 1 januari 1996 een 'inburgeringskontraat' sluiten met uitkeringsgerechtigde nieuwkomers. Daarbij verplichten laatstgenoemden zich tot het - met goed gevolg - afleggen van een aantal cursussen. De overheid van haar kant verplicht zich tot het aanbieden van cursuspakketten, die zo goed mogelijk aansluiten bij de capaciteiten en de toekomstverwachtingen van elke nieuwkomer.

Onanie

Nadat werving, registratie en een persoonlijk gesprek met de nieuwkomer plaatsgevonden hebben, wordt op basis van dit gesprek de specifieke inhoud van zijn inburgeringsprogramma bepaald. Het omvat vier onderdelen. Eerst en vooral is er een edukatief traject. Hierbij staan een beheersing van de Nederlandse taal, een maatschappelijke oriëntatie en een beroepsoriëntatie centraal. Een tweede onderdeel bestaat in trajectbegeleiding. Gedurende het hele inburgeringsprogramma zorgt de trajectbegeleider voor 'individueel maatwerk' — een persoonlijke begeleiding. Hij motiveert zo nodig en wijzigt het programma bij eventuele problemen zoals ziekte. Ten derde is er een grote rol weggelegd voor vrijwilligers uit het organisatielieven. Zij vormen een onmisbare schakel tussen de nieuwkomer en de lokale bevolking, op een minder formele manier. Dit alles maakt deel uit van de maatschappelijke begeleiding. Een laatste en essentieel onderdeel

bestaat in de overdracht van de nieuwkomer aan een vervolgoepleiding of aan een organisatie die de toetreding tot de arbeidsmarkt begeleidt. Hiertoe wordt overgegaan na een eindsprek tussen de nieuwkomer en de trajectbegeleider, waarbij rekening wordt gehouden met de gemaakte afspra-

vanwege de overheid. Dit is dan ook één van de meest aangeklaagde gevolgen van een meer integratiegerichte beleidskeuze.

Dit Nederlandse beleid was er eerst en vooral op gericht om de grote instroom van laaggeschoolde nieuwkomers te beheersen. Vaak moeten zij het afleggen tegen autoch-

ken bij aanvang van het programma en de resultaten van de toets aan het eind van het edukatieve traject.

Tegenover een aantal rechten staan in een dergelijke overeenkomst dus vooral de verplichtingen van de nieuwkomers jegens de overheid centraal. De integratiegedachte legt nu veel meer nadruk op de wederzijdse van de inspanning. Op de niet-naleving ervan staan bovendien (voornamelijk financiële) sancties. Van de nieuwkomers wordt dus verwacht dat ze zich aanpassen aan de Nederlandse samenleving, desnoeds ten koste van hun eigen identiteit. Dit leidt natuurlijk tot een afname van de tolerantie

tonen door een overschot aan laaggeschoolden. Een tweede kritiek op het Nederlands beleid is dan ook dat de markteconomische aanpak van de integratieproblematiek een doel op zich geworden is. De verantwoordelijkheid van de lokale overheden gaat niet zo ver dat er ook verantwoordelijkheid voor de beschikbaarheid van arbeid wordt genomen. De vraag is dan ook of van het hele concept 'inburgering' überhaupt iets overeind blijft. Dit probleem zou opgelost kunnen worden door sessies toe te staan aan werkgevers voor het in dienst nemen van allochtonen. Maar in hoeverre geldt dan nog het gelijkheidsbeginsel als

hoeksteen van een rechtstaat?

Op zijn minst opmerkelijk in het verlag van de studiedag is de voordracht van professor Albert Martens. Hij maakt er geen geheim van dat de inburgering in Vlaanderen zo goed als onbestaande is. Zijn genadeloze stelling luidt dat "planmatige sociale veranderingen - zoals het inburgeringstraject in Nederland er één is - in België ongevoelbaar of uiterst moeilijk door te voeren zijn." Hij schetst in zes fases de geschiedenis van de integratieconcepten in België, vanaf de aankomst van de buitenlandse werknemers in 1945 tot de realisaties van het Centrum voor Gelijke Kansen en voor Racismebestrijding. Telkens moet de lezer vaststellen hoe de gevolgd koers nooit haar eindpunt bereikt. Martens stelt dat

beleidsomgeving een blijvende kwaal is van ons politiek systeem, wanneer het migrantenprobleem wordt behandeld. Vaak wordt onder druk van externe omstandigheden een nieuwe weg ingeslagen. Bovendien laten verzuiling en staats hervormingen nooit een eenduidige en consequente koersbepaling - opvolging toe.

Aernout Bekke

M.C. Foblets & B. Hubeau (red.) *Nieuwe burgers in de samenleving. Burgerschap en inburgering in België en Nederland*, 220 pp. is verkrijgbaar bij Acco en de betere boekhandel. Winkelprijs: 895 BEF.

Allochtonen in politieke partijen

In een recent verschenen boekje 'Politieke participatie van allochtonen' schetst Mieke Van de Putte van het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding de plaats van niet-EU-burgers in de vijf democratische Vlaamse partijen die in het parlement vertegenwoordigd zijn (Agalev, CVP, SP, VLD en Volksunie). Zij doet dit aan de hand van hun statuten en het aantal allochtonen dat een mandaat binnen of voor die partijen waarnaemt.

Wat de statuten betreft, stelt zij vast dat alle democratische partijen zich ertoe verbinden om in hun politieke activiteiten de mensenrechten in acht te nemen. De SP onderlijnt bovendien dat de partij streeft "naar een samenleving zonder klasse-onderscheid, waarin iedereen zich vrij en volledig kan ontplooiën, zonder enige vorm van discriminatie van geslacht, ras, handiicap, taal, nationaliteit, godsdienst of levensbeschouwelijke overtuiging." Ook de CVP beklemtoont in haar beginselverklaring dat racisme en vreemdelingenhaat niet stroken met een kristendemocratische overtuiging. In geen enkele van de onderzochte statuten wordt gewag gemaakt van de Belgische nationaliteit als vereiste voor het lidmaatschap van een partij. Enkel de Volksunie doet uitdrukkelijk een beroep op "alle Vlamingen". Met de statutaire ondersteuning voor migranten is het minder goed gesteld. Hoewel alle partijen streven naar een evenwichtige vertegenwoordiging van de verschillende bevolkingsgroepen — er wordt bijzondere aandacht besteed aan de participatie van vrouwen, jongeren en senioren in de partij-organen, bij de samenstelling van de lijsten en de verdeling van de mandaten — is er bij geen enkele democratische partij een statutaire omkadering voor migranten. Er zijn wel werkgroepen in verband met migrantenzaken, maar deze hebben geen wettelijke status.

Met betrekking tot de mandaten moet een onderscheid gemaakt worden tussen interne en externe (politieke) mandaten.

Voor het opnemen van een intern bestuursmandaat wordt bij geen van de vijf democratische partijen een nationaliteitsvereiste gesteld. Toch tellen enkel de SP en de CVP in hun rangen migranten-bestuursleden (respektievelijk negenenvijftig en zevenendertig). Voor politieke mandaten moet men in België de Belgische nationaliteit bezitten. 'Allochtonen' zijn hier dus Belgen van vreemde origine. In Vlaanderen leverden de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 1994 dertien 'allochtone' gemeenteraadsleden op: drie voor Agalev, voor de SP en de CVP telkens vijf. Dit aantal ligt niet hoog. Het betekent dat slechts 0,20 procent van de gemeenteraadsleden van niet-Europese origine is. Bij de provincieraadsverkiezingen van oktober 1994 en de parlementaire verkiezingen van mei 1995 schoven CVP, SP en Agalev kandidaten van vreemde origine naar voren maar enkel op plaatsen die als niet-verkiezbaar worden beschouwd. Geen enkele van hen werd dan ook verkozen. De beslissing om allochtonen op de lijst te plaatsen is blijkbaar voor geen van de partijen gemakkelijk. "Een groot gedeelte van de achterban van de politieke partijen koerst vaak een negatieve houding tegenover migranten en de schrik om stemmen aan het Vlaams Blok te zien verloren gaan leeft bij nagenoeg alle politieke partijen. Noch op het vlak van de statuten, noch op het vlak van de regelgeving, zijn er structurele maatregelen aan te duiden met betrekking tot de participatie van allochtonen in de politieke partijen", besluit Mieke van de Putte.

(kd)

'Politieke participatie van allochtonen' is verschenen bij Acco, telt 98 pagina's en kost 695 frank. Het maakt deel uit van de reeks 'Minderheden in de samenleving' waarin verschillende auteurs onder de redactie van ondermeer B. Hubeau en M.-C. Foblets een bijdrage geven rond de minderhedenproblematiek.

Professor Kesteloot over de rellen in Anderlecht

"Het is gemakkelijk zelf de mensen te kiezen waarmee je het democratisch spelletje wil spelen"

Ide dood van een Marokkaanse drugshandelaar had in Anderlecht vorige week een klein Rodney Kingeffekt tot gevolg. De rellen lokken de meest uiteenlopende reacties uit, de één roept om meer repressie, de andere haalt er zowaar zo ongeveer zijn programma voor van het scherm. Of je het nu wilt of niet, deze opstootjes hebben hun effect niet gemist. Ook wij konden niet nalaten professor Kesteloot van de afdeling Sociale en Economische geografie te vragen om zijn licht op het gebeuren te laten schijnen.

Christian Kesteloot: «Professor Martens verwees in zijn proefschrift al naar het begrip 'wegwerparbeiders' — dat zegt al heel veel over hoe die mensen hier beschouwd worden. De vraag naar mensen uit het buitenland om hier te komen werken fluctueerde naargelang de vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Men dacht toen over een soort van relatie van gastarbeiders. Ze zouden naar hier komen om rijk te worden en daarna weer vertrekken. Die plaats zou dan weer opgevolgd worden door een andere gastarbeider die ook weer zou vertrekken als die rijk genoeg was. Maar de weg van arbeidsmigratie is al in de jaren zestig verlaten voor de bevolkingsmigratie. Twee Franse demografen waarschuwden toen in een rapport dat er een gevaar was voor de opbouw van de Waalse bevolking. Als er niet snel gezorgd werd voor nieuw bloed zou de leeftijdsstructuur scheef getrokken worden door de veroudering. Vanaf toen is men de gezinshereniging gaan aanmoedigen in België, en is men dus overgestapt naar de bevolkingsmigratie. De kinderen zijn ofwel al heel lang hier, ofwel zijn ze hier geboren: ze hebben dus geen band meer met het land van herkomst van de ouders.»

Veto: In Brussel stelt het probleem zich blijkbaar nog feller dan in de andere steden.

Kesteloot: «Ik heb al in de jaren tachtig gemeld dat de spanningen toenemen door de steeds toenemende concentratie van migranten in 'de arme sikkel' van Brussel. Dat gaat van het noorden van Schaerbeek, Sint-Joost over een stukje van Brussel tot Koekelberg, Anderlecht en Sint-Gillis. Hier moeten jongeren zich socialiseren in een woonmilieu dat gekreëerd is in de negentiende eeuw. De stempel van de levenswijze van de negentiende eeuw drukt er nog altijd op. Die huizen zijn gewoon koten om te gaan slapen en de volgende morgen weer te gaan werken, er was immers geen vrije tijd of vakantie. Er zijn geen sportterreinen, culturele instellingen ofzo. Door de eigendomsvererving van hun ouders — wat de normale gang van zaken is voor de Belgische middenklasse — hebben de Belgische jongeren een huisje met tuinje gekocht in de periferie van de stad. Vooral door de economische groei in de jaren zestig is er in die periferie wel werk gemaakt van een behoorlijke infrastructuur, met overheidsgeld.»

Veto: Heeft de Europeanisering een invloed gehad op deze evolutie in Brussel?

Kesteloot: «Ja, met de economische heropleving in de tweede helft van de jaren tachtig met het oog op Europa '92, is er — voornamelijk in Brussel — heel veel gebouwd. Men is gekomen tot een stedelijke herstructurering om zich aan te passen aan de nieuwe economische groei die tot stand kwam. Eén van de elementen van die economische groei is de groeiende mobiliteit van het kapitaal. Tussen de steden ontstond er meer concurrentie om het kapitaal naar zich toe te trekken. Een stad is concurrentieel op wereldvlak als er veel en goedkope

kantoren zijn, als er een goede communicatie- en mobiliteitsinfrastructuur is en toffe woningen voor de kaderleden van die internationale ondernemingen. Hiervoor wordt er almaar meer gebouwd in het oostelijk deel van Brussel — dat traditioneel rijker is en waar de beslissingsmacht altijd gelegen heeft.»

«De twee uiteinden van de 'arme sikkel' — Sint-Gillis, Sint-Joost en Schaerbeek — worden onder druk gezet door prijsstijgingen. Mensen die het daar niet meer kunnen betalen, veel Turken en Marokkanen, worden gedwongen te gaan naar plaatsen waar ze het wel nog kunnen betalen, opnieuw in die gebieden. Dit is een verklaring waarom de rellen daar gebeuren. Want deze mensen lopen frustraties op in de gebieden die ze moeten verlaten, en al deze 'gefrustreerden' komen dan nog eens samen in dezelfde gebieden. Ze verhogen daar de druk op de schaarse kollektieve voorzieningen. Daarbij komt nog eens dat ook daar de woningen duurder zijn geworden. Dat zorgt ervoor dat er zelfs overbevolking is in de woningen. Ze wonen er immers met meerderen om het nog te kunnen betalen.»

Veto: Zijn er in andere Belgische steden vergelijkbare evoluties geweest of nog aan de gang?

Kesteloot: «De concentraties van migranten in andere gebieden zijn veel minder groot — behalve in bepaalde gebieden in de mijnstreek in Limburg. Het maximum in het Brusselse is bijvoorbeeld tachtig procent

(foto Ivan Put)

in de buurt van het Lemmensplein. In Gent en Antwerpen zijn de concentraties maximum veertig of vijftig procent. In Luik en Charleroi ligt het iets hoger, rond de zestig procent. Hier gaat het vooral om Italianen, waarvan de tweede generatiemigranten door de wetgeving van 1985 bijna allemaal Belg zijn geworden. Als je die Belgen erbij rekent kom je aan cijfers zoals in de Limburgse mijnstreek.»

Zwartepietspel

Veto: Is daarom de situatie in die steden minder explosief?

Kesteloot: «Neen, dat is één van de redenen. Steden als Gent, Luik Antwerpen en Charleroi zijn veel kleiner dan Brussel. Misschien niet zozeer in bevolkingsaantallen, maar in uitstraling om mee te kunnen in die internationale concurrentie van steden. Brussel heeft in dat opzicht het voordeel de hoofdzetel te zijn van de Europese Commissie en de Navo. De andere steden hebben dat niet, met uitzondering van Antwerpen

dat nog een zekere kosmopolitische uitstraling heeft dankzij de haven. De andere steden hebben een andere uitstraling, het zijn eerder provinciesteden. Men heeft hier veel minder kans om in de anonimiteit verzeild te geraken. De segregatie in Brussel is dus ook veel groter. Deze gebieden zijn dan ook niet interessant voor de politici, want er woont toch bijna niemand die mag stemmen.»

«Een ander element is dat deze steden niet gefusioneerd zijn in Brussel bij de grote fusiebeweging in het begin van de jaren zeventig. Ze proberen hun financiële basis te vergroten door arme mensen kwijt te spelen en mensen uit de middenklasse of rijke mensen naar zich toe te trekken. Men gebruikte de grote projecten — die sociale verdringing tot stand brengen — als hefboom om tussen de gemeenten een soort van zwartepietspel te spelen. Het zijn dus de gemeenten die verloren hebben in dit steekspel die met een concentratie van problemen zitten en waar rellen uitbreken: Anderlecht, Molenbeek en Vorst. Dat politieke steekspel, waarbij migranten nog eens het slachtoffer zijn, komt bovenop de algemene tendenzen die sterker zijn in Brussel dan in de andere gemeenten. In de industriële gebieden is het niet zozeer de stedelijke problematiek van concentratie van migranten in de negentiende-eeuwse gordel die geldt, maar de desindustrialisering. Die desindustrialisering wordt zowel gedragen door de Belgen als de migranten, de solidariteit vanuit het verleden is daar veel groter.

kieszen waarmee je het democratisch spelletje wil spelen.»

«Stemrecht is meer dan deelname aan democratie. Het is het meebeslissen over alles wat kollektieve consumptie is — zoals gezondheidszorg of sociale woningen. De migrantenjongeren bevinden zich in een positie waarin ze wel hulp nodig hebben. En ze betalen mee aan de sociale zekerheidsbijdragen en belastingen, maar ze mogen niet zeggen wat daarmee gebeurt. Zolang men deze beslissing uitstelt op politiek niveau, is dat een teken van 'wij komen er niet uit jullie nu meespielen of niet'. Daarnaast is het gewicht van de migrantenjongeren in de lagere sociale klassen veel groter. Dat leidt volgens mij ook veel meer tot konsentratiescholen, in een buurt waar nog veel Belgen wonen.»

Betugeling

Veto: Wat vindt u van de politieke reactie op de rellen?

Kesteloot: «Er zijn twee soorten reacties. Enerzijds is er de stelling die ervan uitgaat dat het om de bevolking van morgen gaat. Daarom bepleiten zij het bestrijden van de tweeledigheid en voor meer herverdelingstromen. Dat geldt moet voor een groot deel uit Vlaanderen komen, maar de bereidheid is volgens mij niet echt zo groot. Anderzijds zijn er reacties zoals die van de Anderlechtse burgemeester. Hij is nog niet eens naar de plaats van de rellen gegaan. Zogezegd omdat zelfs de straathoekwerkers de situatie niet in de hand hadden, hij zou zogezegd beter de politie en rijkswacht koördineren. Elke andere burgemeester zou wel naar de plaats zijn gegaan. Verder zijn er nog diegenen die roepen om meer repressie. Dit is eigenlijk alleen maar een versterking van de achterstelling.»

Veto: Zijn de rellen dan niet eerder positief als signaal?

Kesteloot: «Zonder twiffel! Maar op etisch vlak kan je dat natuurlijk niet goedkeuren. Je moet niet de PVDA'er gaan uithangen, zo van hoe meer rellen hoe liever, maar ze zijn uitgelokt door de situatie waarin de mensen leven. Eender welke gebeurtenis — zoals een politiekontrolle of een weigering een dancing te betreden — kan daarvoor een aanleiding zijn. Zelfs de dood van een drugsdealer — want het was een drugsdealer, en dan nog heroïne. Als het nu nog kannabis was, dan was het nog een sympathieke gast geweest.»

«Het is de hele Marokkaanse gemeenschap die op straat komt. Het zijn niet alleen de 'kleine krapulekkes' die op straat komen, maar ook jonge vrouwen, moeders en vaders. Ze hebben alleen nog maar rellen om het woord te nemen, wel dan is deze rel niet verloren geweest. Het gevaarlijke verschijnsel hierbij is — en daar doen jullie onrechtstreeks aan mee — dat telkens specialisten naar voren worden geschoven om het uit te leggen. Maar de oplossingen zijn vele malen beter door de mensen zelf geformuleerd dan dat wij het zouden kunnen. Wij specialisten vormen dan een soort tussenschot, die een echte politieke dialoog waar echte eisen afgedwongen kunnen worden, in de weg. Walter Zinten had dus bijvoorbeeld beter enkele gasten uit de straat tegenover Vande Lanotte gezet in plaats van Leman. Dat zou pas een politiek geladen dialoog geweest zijn. Je ziet hoe die mechanismen soms onbewust werken.»

Rut Reynaerts
Raf Gerits

'Tityrus': een monoloog van Lucas Vandervost

Eenvouds verlichte waters

Wan het hedendaags teater worden ontzettend veel monologen geschreven en ten tonele gevoerd. Betekent dat dat een halt wordt geroepen aan de vernieuwings-tendenzen 'tout court' of eerder een lokroep aan het verteltheater dat in zijn mogelijkheden nog lang niet was uitgespeeld? De vraag zou ondermeer aan Lucas Vandervost kunnen worden gesteld. Vandervost staat deze week in Leuven met 'Tityrus', een monoloog die zijn gezelschap 'De Tijd' twee jaar geleden al eens opvoerde.

Als individu met vooral veel tekst op de planken staan, is zeker geen sinecure. Lucas Vandervost kan dat. Hij kan een tekst opnieuw oppikken en nieuw leven inblazen, waardoor weer een nieuwe, relevante voorstelling ontstaat. Zo ook maakte hij twee jaar geleden samen met Bob De Moor de voorstelling 'Tityrus'. Deze monoloog van het Vlaamse gezelschap 'De Tijd' werd in de eerste versie gespeeld door Bob De Moor. Vandervost bleef echter verknocht aan en gefassineerd door de tekst, en opent nu het nieuwe seizoen van 'De Tijd' met een nieuwe creatie ervan. Bloedbroeder De Moor voerde ditmaal de regie. Een geheel andere versie van een zelfde alleenspraak, ingevuld met weer een andere eigengereidheid van de performer.

Schroom

'Tityrus', genoemd naar de herder in de 'Bucolica' van Vergilius, is opgedeeld in verschillende zangen. De tekst is een aanschakeling van herinneringen, gerangschikt in drie-enderig kanto's die in het Italiaans door een zachte vrouwenstem op de achtergrond worden ingeluid. Geluid is de belangrijkste component doorheen de mentale reis van het hoofdpersonage. Een man wordt wakker geschud door beelden van chaos en, daarmee gepaard gaand, veel lawaai in zijn hoofd. Het zijn de beelden van een aardbeving in een dorpje in de buurt van Napels, het dorpje waar hij samen met zijn ouders en vriendjes veel beleefde. In die paradijselijke tuin van zijn onbeslommerde jeugd ontdekte hij ook zijn

eerste jeugdliefde.

Opnieuw aangetrokken tot dat magne-

leek en de rozen roder dan rood, verlaat hij met niet veel meer dan zijn kwetsbaarheid,

tisch veld waar het gras ooit veel groener

een mal papieren hoedje, zijn thuishaven

Filmreeksen New Harvest en Filmfun in Stuc

Filmparels voor de zwijnen?

Maandag is filmdag in Stuc. Zondag ook trouwens. Op die dagen lopen de filmreeksen 'New Harvest', gewijd aan nieuwe films die in het commerciële circuit weinig kans krijgen en in de nevels van de filmgeschiedenis dreigen te verdwijnen, en de reeks 'Filmfun: sinematografische hoogstandjes die in de film-annalen met gouden letters staan ingeschreven en waar filmomanen nog altijd niet over uitgepraat zijn. Een Fassbinder en een Capra hebt u al gemist, maar geen nood, Welles en Wenders, Bergman en Bresson, Cassavetes en Cocteau are yet to come. Een heel jaar filmparels voor de zwijnen?

Renault gaat dicht, de politiek heeft geen vat op de economie. Het gerecht moet 'gesaneerd' worden, bedrijven en mensen moeten voor alles 'kompetitief' zijn. Het minste wat je kunt doen, is vaststellen dat de wereld steeds meer door de economische wet van vraag en aanbod gedirigeerd wordt. De filmindustrie ontsnapt daar niet aan. Films worden behandeld als pure produkten, ze zijn investeringen die moeten

renderen. De hele Hollywoodmachine is er op belust bestaande hits te herhalen, succesvolle schema's in nieuwe verhalen te gieten. De rage om sequels te maken is daar een symptoom van. Zo ontstaat een nog steeds uitdijende dichotomie: een aantal films wordt met veel poeha aangekondigd en gepromoot, en lopen steeds langer in de filmzalen. Minder grote producties zullen toch niet zoveel volk trekken, denkt men, en er wordt veel minder reclame voor gemaakt, waardoor nog minder mensen die films gaan bekijken. Een vicieuze sirkel is geboren. Een mooi voorbeeld was de Nederlandse speelfilm 'Karakter' met Jan Decleir in een hoofdrol. De film kaapt nu nog prijzen weg op internationale festivals, maar was hoop en al drie weken lang te zien en alras weggepromoveerd naar een klein zaaltje.

Adem

Er zijn ook heel wat films die u gewoon niet te zien krijgt, omdat ze niet passen in het profiel van veel filmhuizen. Het betreft hier niet-eksperimentele of moeilijke films maar recente werken — nooit meer dan twee jaar oud — die de

vergelijking met bekende producties moeteloos doorstaan: ze worden niet vertoond omdat ze bijvoorbeeld gemaakt zijn in Egypte of Hongarije, of omdat het debuten betreft van onbekende regisseurs.

Paniek

Stuc biedt dergelijke films de gelegenheid hun tweede adem en alsnog een publiek te vinden. Het hele jaar offreert de cyclus 'New Harvest' een diverse oogst "nieuwe, ongewone en ook vernieuwende films. Films die midden in deze tijd staan, nieuwe stijlen ontwikkelen", luidens de opdrachtverklaring van de filmreeks. Volgende week zondag en maandag, op 23 en 24 november, kunt u gaan kijken naar 'The Daytrippers', de eerste langspeelfilm van Greg Mottola. 'The Daytrippers' is een humoristische film die gedragen wordt door pulkeakteerprestaties. Het verhaal is haast triviaal. Een man vertrekt naar zijn werk in Manhattan. Zijn vrouw vindt een briefje dat veel weg heeft van een liefdesverklaring aan haar man. Paniek. De ouders worden erbij geroepen en de familie besluit de man ogenblikkelijk op de rooster te leggen. Als hij niet op zijn kantoor is, gaan ze hem op-

en daarbij ook zijn vrouw. Eenmaal op de plaats van bestemming tracht hij zijn herinneringen te ordenen, vast te leggen. Dat doet hij ook fanatiek met de geluiden die hem omgeven, met alles wat ongreepbaar lijkt te zijn: "Als ik het niet opneem", zegt hij, "is het niet gebeurd". Hij is er zich van bewust dat dit verzamelen van geluiden een zinloze bezigheid is. Misschien is het ook wel eerder bewaartzucht, het geen afstand kunnen nemen van de dingen of het niet zozeer uit zijn op de geluiden maar het willen bezitten van de stilte en de echo daarvan.

Opzet

Vorm en uitvoering werken in ieder geval ongelooflijk kalmerend. Beetje bij beetje kleedt hij zichzelf en zijn herinneringen aan op de kille tegeltes in het midden van een verwoeste huiskamer. 'Tityrus' is een lirische poëtische tekst die borg staat voor een enorme begienrijkdom. Die beelden worden ook angstvallig doch zonder schroom neergezet door Vandervost, die als geen ander door zijn voorbeeldige berusting toch zoveel gemoed weet over te brengen. Zijn nostalgische blik lijkt helemaal niets nodig te hebben om zich te bevrijden van zijn eigen beperkingen. Integendeel, het is net door die evidente van zijn aanwezigheid op het podium dat hij alles zo relatief weet te hanteren. Het lijkt wel het idealiseren van het 'geen moeite hoeven doen'. Net zoveel moeite als er nodig is bij het dresser van slakken. Zijn vanzelfsprekendheid opent gewoon de zware bronzen deuren van zijn herinnering zonder dat daar geluid hoeft aan te pas te komen. Eigenlijk had hij bijna geen woorden nodig om zijn ding over te doen komen bij het publiek. In dat konstante evenwicht sluimerd natuurlijk wel het gevaar dat het geheel iets monotoon over zich krijgt, dat het grotendeels voorbij trekt, zonder dat je er erg in hebt. Waardoor je op het einde iets hebt van: "Zozo, dat was mooi." Maar niets meer. Misschien is dat ook wel het opzet. Of nog, heb je dat ogenschijnlijk kleine steentje gedurende heel de voorstelling op gezette tijdstippen horen rollen? Kan er nog beroering ontstaan door de subtiele eenvoud in een op het eerste gezicht niets-betekenend detail?

Lien Bielen

'Tityrus' valt te bekijken op vrijdag 21 november om 20 u. in het Wagehuys (Brusselsestraat). Kaarten kosten 450 fr.

wachten op een boekpresentatie waar hij die avond verwacht wordt. Ondertussen maken ze ruzie en passeert een hele meute kleurrijke New Yorkers de revu. De acteurs laten zien hoe je een "tematiek die in principe uit de wereld van de soap stamt, ook kunt gebruiken om Ernst Lubitsch, Douglas Sirk of Woody Allen in herinnering te brengen", aldus het programmaboek van het zesentwintigste International Film Festival Rotterdam, waar de prent vertoond werd.

In de reeks 'Filmfun' is de klassieker van de week 'Mouchette', een film uit 1967 van de cineast Robert Bresson. Bresson is een Franse regisseur die doorgaans veel aandacht besteedt aan de vorm van zijn films, die hij vooral opbouwt rond themata als religie, schuld, genade en dood. Ze worden verder gekenmerkt door het feit dat hij bij voorkeur werkt met niet-professionele acteurs. In 'Mouchette' wordt een verzaamd tienermeisje misbruikt in een bos. En dat is pas het begin van de ellende want de dorpsbewoners maken haar tot voorwerp van hun honende geruchtenmolen. Bresson creëert een intense, geladen, dubbelzinnige sfeer door de dialoog te beperken en te werken met een uiterst 'klinische' blik.

Benny Debruyne

'The Daytrippers' wordt op zondag 23 en maandag 24 november vertoond in Stuc. 'Mouchette' kunt u op zondag 24 november bekijken in Stuc.

"Nu hebben we onze Tweede Wereldoorlog, we weten waarover te schrijven"

In de laatste jaren is het stereotiepe beeld van de schrijver, eenzaam achter de tikmachine in een donker kamertje van zijn ivoren toren, al stevig bijgesteld. Na 'Saint-Amour' gingen hele horden 'Geletterde Mensen' de boer op, en tegenwoordig wordt er — één jaar na de affaire Dutroux-Julie-Mélissa-et-les-autres — van de performende literator bovendien nog een flinke dosis maatschappelijk engagement verwacht. Tom Lanoye vertelt eenieder die het wil horen hoe "gespleten en beschten" Vlaanderen wel niet is, en Jeroen Olyslaegers, Paul Mennes en Peter Verhelst hebben het over 'De gebeurtenissen' van het afgelopen jaar.

Verwacht echter van de drie musketiers der Vlaamse letteren geen gewone literaire avond. Ieder van hen draagt wel zijn eigen teksten voor, maar die worden begeleid door een stortvloed van beelden en een soundtrack van loeiharde drum 'n bass en ambient soundscapes.

Mennes: «Wat wij doen staat mijlener van wat Tom doet, ook al behandelen we dezelfde onderwerpen. De stilering is compleet anders.»

Olyslaegers: «Bij ons zit er veel meer ruis in de voorstelling, door de overkill van beelden en geluid. Tom sleept het publiek een avond mee in zijn betoog, en het is de bedoeling dat je elke lettergreep méé bent. Bij ons moet de toeschouwer een beetje zijn eigen voorstelling maken. Je kan je concentreren op de beelden, je kan je laten overonderen door de muziek of associaties maken bij de teksten. Ook hoor je in 'De gebeurtenissen' drie heel verschillende stemmen, mijn teksten zijn eerder aggressief en rechtstreeks. Peter doet gewoon zijn ding, maar binnen de context van de voorstelling krijgen de beelden die hij oproept een heel geladen betekenis. Normaal gaat een zin als 'De regering ontkent altijd de feiten' onopgemerkt voorbij, maar in de voorstelling zindert dat na. Paul heeft ook zijn eigen idioom en stijl, die plots heel dubbel wordt.»

Patsy

Mennes: «Als we met z'n drietjes kontinuu zwaar geëngageerde politiek zouden serveren, zou dat heel snel saai worden. Nu krijg je drie verschillende standpunten in één voorstelling. We hebben die blokken teksten ook op een originele manier in elkaar gepast.»

Olyslaegers: «De naam 'Michael Jackson' is zo'n scharniermoment, of 'nachtmerrie' of 'alles went'. Eerst hadden we een strak schema, dat voorschreef wie wanneer leest, maar na verloop van tijd gaan teksten een eigen leven leiden. Nu zou je zelfs kunnen zeggen dat de voorstelling niet alleen over de gebeurtenissen gaat, maar ook over wat het betekent een lichaam te hebben op het einde van de twintigste eeuw. We zijn ons verder sterk bewust van het feit dat we daar op dat podium staan en een positie innemen, en het perverse daarvan. Ook wij zijn valse profeten.»

Veto: Die gebeurtenissen hebben de waarneming van alle Belgen ingrijpend veranderd. Wat je daar over je teksten vertelt, geldt ook veel ruimer. Dingen waar niemand zich vroeger druk om maakte, worden nu grote schandalen. Komt dat ook aan bod?

Olyslaegers: «Ik voer Dutroux op als de Snorrenman, die in de camera's kijkt en zegt: 'I was just a patsy. Ik ben de zondebok, die ervoor zorgt dat niemand nog is wat hij of zij was. Ik ben degene die het licht uitdeed.' Dat is een verwijzing naar wat Lee

Harvey Oswald zei, en voor mij is dat ook een demarcatiepunt. Dutroux is een zondebok, niet voor de gruwelijke dingen die hij gedaan heeft, maar wel ten eerste als een soort identifikatie van het Kwade. Ten tweede: een paar uur nadat Oswald dat zei, werd hij neergeschoten en is de paranoia begonnen. Die is nooit gestopt, er zijn meer samenzweringstheorieën dan ooit. Ik ben ervan overtuigd dat we nu net hetzelfde meemaken met Dutroux. Als je weet dat de commissie-Dutroux nu al ingedeeld is in believers en non-believers, dat is compleet waanzinnig. Er is zo'n eigenaardige sfeer in dit land, en daar willen we een spiegel van geven. Van die krankzinnige horrorshow die we nu meemaken.»

Veto: Eigenlijk genieten jullie daar ook wel van.

(foto's Jeroen Lissens)

Olyslaegers: «Dat is heel dubbelzinnig, ik geniet daar inderdaad van. Maar ik ben ook wel gesjokkeerd.»

Mennes: «Je zei onlangs nog dat we uiteindelijk onze Tweede Wereldoorlog hebben. Nu weten we waarover te schrijven.»

Olyslaegers: «Het geeft een heel vreemd gevoel om in het meest postmoderne land van de wereld te wonen. Er is nog altijd een poging aan de gang om Dutroux en Nihoul met alle zonden van de wereld te beladen. De mensen denken blijkbaar dat eens die mensen veroordeeld zullen zijn, het weer business as usual zal zijn. Ik denk van niet.»

Tijdsgeest

«Als je ziet dat sinds de moord op Kennedy de waanzin in de Verenigde Staten zo groot is geworden, dan ben ik ervan overtuigd dat we binnen twintig jaar nog altijd

zever meemaken. Niet zozeer met Dutroux — die is dan waarschijnlijk zijn grijze schaamharen aan het tellen — maar wel met het feit dat we ons fundamentele geloof in de instellingen verloren hebben.»

Veto: Op zo'n moment is het helemaal gedaan met de permissieve maatschappij. Terwijl er een steeds grotere roep om nieuwe wetten en regels ontstaat, zijn de impliciete wetten en regels sterker dan ooit.

Mennes: «Dat is nu wel al een aantal jaren bezig, maar het wordt wel ekstremer gesteld, door de zweer die nu opengebarsten is.»

Olyslaegers: «Volgens Peter is 'De gebeurtenissen' een daad van eksorsisme. Wij willen een soort van horrorshow oproepen, en daarom geven we een party. Dat is geen sinisch statement, we gaan er niet zomaar bij feesten. Natuurlijk is dat dubbelzinnig.

Veto: Je doet in je teksten duidelijk uitschijnen dat je die Vlaamse toestanden vrij beklemmend vindt.

Mennes: «Dat beklemmende zit er uiteraard in. Volgens mij schrijf je niet over wat je normaal vindt. En neem nu de toestanden sinds de bewuste augustus, dat heeft een aantal concrete eksessen opgeleverd. Stel je voor dat je nu een boek aan het maken bent, en je neemt je voor om het daar niet over te hebben. Dan komt het er langs een achterpoort toch weer in. Je kan je daar niet aan onttrekken.»

Flanel

Veto: Als je jullie drie namen op een rijtje zet, springt die van Peter Verhelst er enigzins uit. Die behoorde al tot de eerste generatie postmodernisten, die bijvoorbeeld nog sterk samenhang met de new-wave, en minder ironisch was.

Mennes: «Peter behoort niet tot een andere generatie, hij is amper vijf jaar ouder dan ons. Het is ook een van die tipische misvattingen over zijn werk, dat dat altijd honderd procent bloedige ernst is.»

Olyslaegers: «Wel bloedig, geen ernst. Zijn teksten zijn eigenlijk heel grappig. Peter heeft daar ook problemen mee. Hij werd nogal snel gebombardeerd tot postmodern dichter, maar mensen plakken nu eenmaal graag labels op. Daar raak je dan moeilijk vanaf. Die beeldvorming is zoals een foto die ontwikkeld wordt door de kritiek, door interviews. Eenmaal ontwikkeld, wordt die foto bijgezet in het familie-album, en kan je dat nog moeilijk corrigeren. Wij worden nu ook mediapersoonlijkheden, die enkel gedi-jen binnen het gedrukte woord.»

Mennes: «Ik vreet mijn kas daarvan op. Toen de derde interviewer mij zei dat ik best wel vriendelijk was... Wat had je gedacht, dat ik zo'n mensen ga doodbijten of zo?»

Veto: In de hedendaagse muziek is het heel belangrijk om steeds te blijven vernieuwen. Zijn jullie iets gelijkaardigs met de literatuur van plan?

Olyslaegers: «Absoluut niet. Er gebeurt wel weinig in dit land, maar ik word al die schrijvers beu die kontinuu vadermoorden willen plegen. Ik zie mijn vader bijvoorbeeld heel graag, en ik heb ook respect voor een aantal schrijvers, en die kunnen zesten zijn of zesenstijg. Ik hou veel van Boon, Claus en Lanoye, en die zijn allemaal ouder. Voor mij is dat allemaal heel alien.»

Veto: Jullie debuteerden meteen ook in Dietsche Warande en Belfort, het tijdschrift van de gevestigde generatie. In het nieuwe nummer staat ook een tekst van Jeroen over Ed Rush, die zware postindustriële drum 'n bass maakt, waar die mensen nooit van gehoord hebben.

Mennes: «Wij corrigeren onszelf niet, hoor. Op een bepaalde manier zien ze toch iets in onze teksten. Ik heb in dat bevuste nummer één van de meer gruwelijke passages uit 'Tox' gepubliceerd, en de tekst van Jeroen was ook niet mals. Er is wel een bijkomend plezier om zo iets te schrijven in een mooi Katholiek Literair Blad. Ik heb dan iets van: 'Yes, let's do it!'»

Olyslaegers: «Er is een banale reden voor, er zijn namelijk te weinig teksten. De mensen zijn doodblij als je iets wil schrijven. Die dingen zijn trouwens steeds dubbelzinnig. Het gaat er niet om dat alles oud en verstenen is, en dat er dringend iets hips moet gebracht worden. We leven in een maatschappij die geobsedeerd is door het jonge en het hippe. Vanaf het moment dat je daarover schrijft, krijg je het verwijf dat je ook zo bent, terwijl ik dat net in vraag stel.»

Veto: Paul, ook jij hebt last van je imago met baseballpet en flanellen hemdjes. Maar tegelijk schrijf je daar in je laatste boek nog steeds over.

Mennes: «Ik heb ze nu ritueel verbrand. Onlangs kwam ik ergens voorlezen, en ik had mijn pet niet opgezet. Ik mocht daar gewoon niet binnen. Het andere uiterste was de voorstelling van mijn debuut, 'Soap'. Er was plenty gratis booze voor iedereen, behalve voor mij. Ik zag er ten slotte uit alsof ik totaal niks met literatuur te maken had.»

Joris Janssens

Mennes, Olyslaegers en Verhelst brengen 'De gebeurtenissen' op donderdag 20 november in Stuc.

Muziek tegen de tijd

Coed nieuws voor de liefhebbers van mystiek en muziek. Dit weekende doet het Obrecht Consort Leuven aan tijdens haar mini-toernee "polyfonie in progress" waarmee dit koor de gezangen van de Vlaamse polifonisten weer tot leven wil brengen in kerken en kapellen. Eerder toerden ze reeds door Frankrijk en luisterden ze deze zomer de Van Dycktentoonstelling in het Italiaanse Genoa op. Niet meteen een muziekgenre waarvoor men een massale opkomst mag verwachten maar dat mag geen bezwaar heten. In het twaalfkoppige koor, zeven mannen en vijf vrouwen, bevinden zich ook drie Leuvense studenten. Wij spraken met één van hen, Björn Schmelzer uit Antwerpen.

Veto: Wat vinden jullie zo bijzonder aan de Vlaamse polifone muziek dat jullie koor er voor opteede zich hier haast volledig aan te wijden?
Björn: «Het gaat niet alleen om oude, meerstemmige muziek maar ook om een muziekgenre dat gegroeid is uit een mondelinge overlevering. Dat maakt het interessant om met deze muziek te experimenteren. Meestal wordt oude muziek benaderd als antiek, de mensen krijgen gewoon een illustratie van hoe ze in de Middeleeuwen muziek maakten en dat spreekt de meeste mensen niet echt aan. Wij proberen de context rond deze muziek zo goed mogelijk te reconstrueren om er ten volle van te kunnen genieten. Het is een herbeleving en daarom proberen wij ook met deze muziek te improviseren.»

Veto: Doen jullie met improvisaties de geschiedenis niet eerder geweld aan als jullie er toch op uit zijn het publiek de Middeleeuwen te laten herbeleven?

Björn: «Daar gaat het juist om. Wat is een originele versie in een mondelinge traditie? Wat is authentieke middeleeuwse muziek?

Wij gaan er van uit dat deze oude muziek eigenlijk zeer hedendaags is omdat ze gegroeid is in een soort levende muzikale traditie. Wij bouwen verder op de traditie. Wat we hebben van partituren, de kopieën van manuscripten die we vinden in biblioteken, dat is slechts 30 procent van het eindproduct. Moesten we alleen deze 30 procent brengen, zou dit absurd zijn. Men brengt uiteindelijk toch maar een interpretatie van wat er staat. Daarom proberen we ook die andere 70 procent te brengen die bestaat uit improvisaties en variaties door het gebruik van verschillende stemtechnieken. De oorspronkelijke uitvoerders kenden de stukken trouwens uit het hoofd waardoor ze er gemakkelijk mee konden spelen. Daarom zijn de teksten echt wel kneedbaar. Waar we met de geschiedenis wel een loepje nemen, is met het gebruik van vrouwenstemmen. Dit bij gebrek aan hoge mannenstemmen. Er is namelijk een schromelijk gebrek aan getrainde knapenstemmen.»

Veto: Welke komponisten komen in jullie repertoire aan bod?

Björn: «In de eerste plaats Johannes Ockeghem, die dit jaar trouwens 500 jaar geleden gestorven is. Ockeghem is een figuur die helemaal doordrongen was door mystiek. Hij maakte dan ook zeer spirituele muziek die de luisteraar bijna in een hogere sfeer kan brengen. Hij was trouwens werkzaam in een kerk in Tours waar heel wat mystieke theologen hun thuisbasis hadden. We brengen ook een werk van Jacob Obrecht. Obrecht is dan weer de tegenpool van Ockeghem, een heel excentrick figuur. Hij was zeer ambitieus wat ook doorklonk in zijn muziek. Ik zou hem zelfs pretentius noemen, een echte dikkenek. Een anekdote vertelt trouwens dat hij een koorschool leidde in Frankrijk en dat hij zijn leerjongens danig vervaarlooosde zodat ze zelfs schurft kregen van de erbarmelijke levensomstandigheden. Nadat hij in zijn functie ontslagen was, ging hij er met het geld van de school vandoor. De derde komponist die aan bod komt is de relatief onbekende Pe-

trus Domarto, waarvan we een mis brengen die tijdens het gans optreden als rode draad dient. Domarto was een tijdgenoot van Ockeghem maar is een beetje door de mazen van het geschiedenisnet geglijpt. Domarto's muziek laat de zangers erg veel toe, zij zet de zangers werkelijk aan tot het gebruiken van uiteenlopende klanken. Deze Vlaamse polifonisten worden naar mijn mening trouwens te veel gezien als komponisten. Het waren in de eerste plaats zangers die af en toe ook wel een werk komponeerden. De polifone zang is voor rekening van de mannen in ons koor. De vrouwen wisselen dit af met éénstemmige gregoriaanse zang.»

Veto: Wij hebben ons laten vertellen dat jullie de muziek niet alleen op een hedendaagse manier willen uitvoeren maar ook op een aparte manier willen brengen?

Björn: «Inderdaad, wij willen zoveel mogelijk betrekken bij het optreden. Zo hebben wij kopieën gemaakt van de originele partituren. Deze partituren zijn dan verzameld in één boek waaruit het gans koor zingt. Op die manier hebben we tijdens het zingen rechtstreeks contact met de bronnen. Wij zingen ook naar het koor van de kerk toe om de oorspronkelijk bedoelde akoestiek van de middeleeuwse kerken optimaal te benutten. Het publiek zit ook dicht bij de zangers dan in een 'klassiek' konsert. Het publiek zit rond het koor zoals bij een jazzoptreden in een kafee. Er is bijna een lijfelijk contact, men voelt dan beter het bewegelijke in de zangen aan. Het reconstrueren van deze muziek als 20ste eeuwse mensen heeft veel weg van een zoektocht en dat willen we ook aan het publiek laten voelen. Vlaamse polifone muziek is als een middeleeuwse katedraal die nooit is afgewerkt. Men kan die katedraal voortdurend van nieuwe kapelletjes en versieringen voorzien. Zo'n partituur is dus nooit een afgewerkt produkt, men kan er aan verder bouwen. Er is dus een voortdurende vernieuwing mogelijk.»

Veto: Verwacht een hedendaags publiek echter geen afgewerkt produkt?

Björn: «Wie meer de romantische muziek uit de 19de eeuw of de muziek uit de voorgaande eeuwen gewend is, verwacht inderdaad een feilloos afgewerkt eindproduct. In dergelijke muziek wordt de luisteraar overweldigd en verzadigd met klanken. Wij zijn juist met het tegendeel bezig, ondanks de verschillende achtergronden van onze koorleden. Er is zelfs één meisje dat eigenlijk in een trip hopgroepje zingt. Anderen zijn dan weer met jazz en folk bezig buiten ons koor. De traagheid van middeleeuwse muziek is soms ook een moeilijk punt, zo veel voor de zangers als het publiek. De polifonisten waren natuurlijk doordrongen van de middeleeuwse tijdsbeleving. Maar dat is juist voor de hedendaagse mens zo interessant om zich met dergelijke muziek te konfronteren: het contrast tussen onze geautomatiseerde wereld waar alles tegen de tijd gebeurt en de tijdloosheid van de middeleeuwse muziek is bijzonder groot. Na drie uur repeteren word ik soms zo bevangen door die sfeer dat het gevaarlijk is om mij door het moderne verkeer naar huis te begeven. Ik denk dat de hedendaagse mens soms wel nood heeft aan een dergelijke konfrontatie. De New Agebeweging mag misschien wel veel aanhang hebben en naar tijdloosheid streven maar de polifone muziek heeft een meer authentiek karakter. Zij is gestoeld op een traditie, ze is niet zo maar uit het niets tevoorschijn gekomen.»

Veto: Vlaamse polifone muziek als smart drug?

Björn: «(lacht) Nee, zover zou ik het toch niet willen drijven. Maar het kan toch wel een hele verademing zijn.»

Het Obrecht Consort brengt "Polyfonie in progress" op de volgende data: 21-11 te Antwerpen in de Keizerskapel vanaf 20.30u, 22-11 te Diest in de Begijnhofkerk vanaf 20.30u, 23-11 te Leuven in de St.-Geertruikerk (klein begijnhof) vanaf 21.00u en 28-11 te St.Niklaas in de Collegekerk vanaf 20.00u. Kaarten kosten 250 BEF voor studenten en 300 BEF voor niet-studenten en kunnen gereserveerd worden op (03)238 17 06. Op de Veto-redactie liggen trouwens vijf vrijkaarten voor de snelle beslissers.

Gratis en voor u: Vlaamse polifonie

Ga de konfrontatie aan met de late Middeleeuwen, toen de Vlaamse muziek — in ruime zin natuurlijk, want menig Vlaams polifonist kwam uit het zuidelijke, franstalige deel — nog de beste van de wereld was. Alhoewel, Loti die mag zingen met Plácido Domingo. Enkele jongelingen — bekend onder de naam het Obrecht Consort — werpen zich op het werk van de mystieke Ockeghem, de onbekende Artamo en de liederlijke Obrecht en gaan de improvisatie niet uit de weg. Vijf mystieke ervaringen in de vorm van een gratis ticket wachten donderdag van 14.00 u tot 17.00 u, in het hoofdkwartier van Veto, nog altijd 's Meiersstraat 5, hartje Leuven. (hd)

berichten

Literaire wedstrijd

Dit jaar is Germania's Interuniversitaire Literaire Wedstrijd aan haar tweëntwintigste editie toe. De organisatoren vinden het tijd om het concours eens in een nieuw kleedje te steken. Ze willen dat de wedstrijd meer deel zou uitmaken van het studentenleven; ze moet uit haar isolément treden. Daarom wordt van de prijsuitreiking, op 23 februari, een heus avondvullend programma gemaakt met muziek, commentaar van de juryleden (2 auteurs, 2 profen en evenveel studenten), een voorlezing van de winnende inzendingen en een receptie.

De wedstrijd staat open voor alle Vlaamse universitaire studenten. Ze bestaat uit twee categorieën: poëzie en proza. Als je aan de eerste wil deelnemen, dan dien je drie gedichten in; schrijf je liever een kort-verhaal, dan moet je je beperken tot tien A4-bladen. Je dient je teksten te typen en zeven maal te kopiëren. Bij je inzending voeg je een postzegel en een gesloten envelop met daarin je pseudoniem, naam, adres, universiteit, fakulteit en studiejaar. Je zorgt

ervoor dat je inzending ingeleverd is voor 7 februari bij Dominique Biebau, Ridderstraat 198, 3000 Leuven of bij Barbara Foerts, Tiensestraat 149, 3000 Leuven. Zo maak je kans 20.000, 10.000 of 5.000 frank te winnen, een prijzenpot die telt voor beide categorieën. Nadien worden de winnende verhalen en gedichten gebundeld en uitgegeven in een speciale bloemlezing.

Proefopnames

Het produktiehuis 'Woestijnvis' start met twee nieuwe programma's: 'De Commissie Wyndaele', gepresenteerd door Bruno Wyndaele en 'Alles Kan Beter', dat Marc Uytendaele aan elkaar praat. Vanaf december komen de programma's wekelijks op TV2. Als je je nieuwsgierigheid zolang niet op de proef wil stellen, dan kan je woensdag 19 november en woensdag 26 november, telkens om 18.00 u, al een proefopname bijwonen. Geïnteresseerden kunnen voor reservatie en verdere praktische informatie contact opnemen met Applaus en Co (016/23.97.10).

HET NEERSTORTEN VAN DE HINDENBURG EN WAT DAARNA GEBEURDE. RO Theater

Vanwege zijn lichte constructie en de kwetsbaarheid die inherent is aan zijn grote omvang, kan hij alleen gedijen en bestaan in een klimaat van onbewolkte vrede. H. Eckener, ontwerper van de Hindenburg.

De Hindenburg was het grootste luchtschip van zijn tijd. Een symbool van menselijke vindingrijkheid en technisch vernuft. Op 6 mei 1937 ging de Hindenburg boven een verbijsterd publiek echter in vlammen op. Koos Terpstra plaatst deze historische ramp aan het begin van zijn nieuwe stuk dat zich afspeelt in een verzonnen New York in een verzonnen 1937. De stad is groot en heet. Gangsters, matrozen, politiemannen en nachtbrakers vallen er met hun belevenissen over elkaar heen. En midden in de verwarring zoekt een god zijn weg.

Gratis inleiding door Jeanette Van Der Valk (RO Theater) om 19 u.

Schonburg, Bondgenotenlaan 21
 Donderdag 20 november 1997 om 20 u
 Toegangsprijzen: 500/400/250/150 fr. (studenten 10 % korting)
 Reservering: 016/222113 - loket Schonburg

(Antwerpen)

“Ze ‘leven’ niet, maar zijn bezig met te overleven”

Het andere gezicht van Leuven

(foto Elena Schutjes)

Leuven is een stad met twee gezichten. Het alomtegenwoordige van Leuven als een universiteitsstad annex welvarende provincie-stad met zijn winkelwandelstraten staat scherp in contrast met de nauwe straatjes in de kop van Leuven — het gebied tussen de Vaartstraat, de Ridderstraat en de Brusselsestraat —, waar eens nog het zogenaamde ‘proletariaat’ moet hebben gewoond. Een aanduiding van het ‘andere gezicht’ van Leuven is eveneens het budget van 164 miljoen van het Sociaal Impuls Fonds (SIF) dat het stadsbestuur voor de komende jaren heeft ontvangen van de Vlaamse overheid om de strijd tegen kansarmoede aan te zwengelen. In een buurt van troosteloze industriële (Stella-)gebouwen en rijen arbeidershuisjes staat ‘het Lampeke’, het buurthuis dat zich reeds dertig jaar stort in de strijd tegen kansarmoede.

Woensdag 9 uur 's morgens. Met kleine oogjes begint Veto bibberend aan een buurtwandeling samen met Peggy Claes, buurtwerker van ‘het Lampeke’. Het sociaal realisme wint het al gauw van de kou; de wandeling start aan het buurthuis dat op de hoek van de ‘Cité Delvaux’ is gelegen, een doodlopende straat met kleine arbeidershuisjes, waar we te horen krijgen dat de huurprijzen variëren tussen vierentwintig- en dertigduizend frank. “Veel mensen die in Leuven hebben gestudeerd, blijven hier plakken en stichten hier een gezin, met als gevolg dat de huurprijzen de laatste jaren werkelijk de pan uit swingen”. Om dan nog maar te zwijgen van de druk van de welgestelde EG-burgers op de huurprijzen, die naar de streek van Leuven afzakken, bereid om veel geld voor een woonst neer te tellen. “De mooiste plekjes zijn altijd voor de begoede mensen. Neem bijvoorbeeld de huizen van het klein beginhof, eigendom van het OCMW. Die zijn na renovatie op de privémarkt terecht gekomen, met huurprijzen van veertigduizend frank als resultaat en dat op een moment dat er een tekort aan woningen was in de buurt. Maar ja, ook het OCMW is altijd druk op zoek naar fondsen.”

‘Het Lampeke’ ontstond in deze buurt ongeveer dertig jaar geleden bij paters die

in de buurt woonden en zich engageerden om de wijkkinderen te begeleiden bij hun schoolwerk. Een belangrijke impuls voor ‘het Lampeke’ kwam vervolgens van een groep van geëngageerde linkse studenten, veelal Amadaleden. Het linkse en militante cachet van toen zit echter nog altijd bij enkele mensen op beleidsniveau in het geheugen gegrift met de nodige geloofwaardigheidsproblemen als gevolg. Het projectmatig werken van midden jaren tachtig rond huisvesting en werkgelegenheid — de wijk werd gekenmerkt door een grote verkrotting en negentig uit in de optie voor een integrale aanpak van de lokale kansarmoedeproblematiek. Symbool daarvoor staat het buurthuis, waar men op elk moment terecht kan met eender welk probleem. Ook voor een babbel bij een koffie, een middagmaal of een toneelkursus ben je er aan het goede adres. Vanuit het recht op sociokulturele participatie aan de bredere samenleving is het ideologische doel van de werking om het dagelijkse overleven van de kansarme omwonenden om te buigen tot een ‘normaal’ (lees: kanserijk) leven tout court, dat voor welstellende burgers een vanzelfsprekendheid is.

De integrale aanpak vertaalt zich in een begeleiding van omwonenden als het ware ‘van de wieg tot in het graf’. Elke leeftijd komt aan bod, dit ook vanuit het feit dat het kansarmepubliek voor een groot deel bestaat uit de zogenaamde generatie-armen, die op eigen kracht niet uit de sinistere armoedespiraal geraken. Generatie-armen zijn vaak mensen met een plaatsingsverleden die de veiligheid, genegenheid en geborgenheid van een gezinsituatie hebben moeten ontberen. Bijgevoel missen zij vaak een aantal basisvaardigheden om zich in de samenleving te bereyden. Zelf verantwoordelijkheid opnemen, basisvaardigheden in communicatie, structuur aanbrengen in het dagelijkse leven, omgaan met conflicten zijn voor hen geen evidentie. Peggy Claes verduidelijkt: “In een instelling leren ze gewoon regels volgen in plaats van een verantwoordelijkheid te dragen. Wie zijn hele leven heeft doorgebracht in een instelling wordt, eens volwassen, stuurloos in de maatschappij ‘geworpen’. Deze mensen hebben in hun jeugd veel liefde gemist met als resultaat dat ze nogal snel relaties aangaan en er ook snel meerdere kinderen komen. Zulke relaties zijn voor hen heel belangrijk maar draaien vaak ook negatief uit. Dan is het van belang dat die mensen on-

dersteund worden in de opvoeding van hun kinderen om te vermijden dat die hetzelfde lot moeten ondergaan.”

Daarnaast is er sprake van een groep ‘nieuwe’ kansarmen, mensen die door omstandigheden (echtscheiding, invaliditeit en dergelijke) die gepaard gaan met inkomensverlies, in de armoede zijn verzeild geraakt. Nogmaals Peggy Claes: “Meestal kunnen die mensen teruggrijpen naar een aantal kapstokken die ze in hun jeugd hebben meegekregen, waardoor ze bij snelle ‘interventie’ snel weer op het juiste spoor kunnen worden gezet. Een andere groep zijn de migranten, die zeker geen generatie-kansarmen zijn, maar gewoon bijzonder veel belang hechten aan het onderwijs van hun kinderen. Vooral de kinderwerking is dan ook ongeveer voor de helft vertegenwoordigd door migrantenkinderen.”

Costa Brava

‘Het Lampeke’ werkt vandaag rond een veelheid aan thema's zoals huisvesting, tewerkstelling, opvoeding, gezondheidszorg, woonomgeving en culturele participatie. De geschiedenis van ‘het Lampeke’ is er één van uitbreiding door samenwerkingsverbanden met officiële instanties en het opstarten van nieuwe VZW's. Zo was in de Ridderstraat ‘Fabota’ het eerste woonproject — een oud fabrieksgebouw dat gerenoveerd is tot een blok sociale woningen met plaats voor een peuterschool en een kinderwerking. Het gezegde dat men uit zijn fouten leert, gaat op voor de woonprojecten. Het Fabotagebouw werd vol kansarmen ‘gestoken’, wat de leefbaarheid van de woonomgeving niet ten goede kwam. Immers: “Mensen die het moeilijk hebben, hebben lange tenen”, met vele conflictsituaties als gevolg. ‘School 4’, een oude school die gerenoveerd werd tot een blok sociale woningen in diezelfde straat, kan zich daarentegen beroepen op een gemengde bewoning van gehandicapten, bejaarden, kansarmen en alleenstaanden. “Dat is wel echt een modelproject: het is mooi, er zijn nooit problemen, het is ‘gemengd’ samengesteld en kosten noch moeite zijn gespaard”, aldus Peggy Claes.

Het pedagogische element staat centraal in de begeleiding van generatie-armen, gericht op het aanleren van een aantal basisvaardigheden om in de samenleving te kunnen meedraaien. Reeds van de eerste levensjaren is er vaak een ‘achterstand’ ten

aanzien van de meer fortuinlijke leeftijdsgenoten die moet worden overbrugd. Vandaar de peuterschool en de kinderwerking met zijn naschoolse opvang — het ‘huistaakklasje’ — met speciale aandacht voor de relatie met de school die vaak problematisch is.

“Het lerarenkorps is niet voorbereid op het ondervragen van kansarme kinderen en heeft vaak geen begrip voor de situatie van dergelijke kinderen”. In concreto is er sprake van een duurzaam netwerk van relaties met de scholen uit de onmiddellijke omgeving.

Een ander initiatief is het wijkgezondheidscentrum, belangrijk vanuit de wetenschap dat vijftien procent van de ‘plaat-singen’ van kinderen officieel te wijten is aan ‘een gebrek aan hygiëne en gezondheid’. Daarnaast wordt bijvoorbeeld ook een eventuele psychomotorische achterstand bij kinderen door kinesisten van het gezondheidscen-trum weggevoerd. Dit gezondheidscen-trum heeft enkele unieke kenmerken, zoals daar zijn: een forfaitaire vergoeding voor de zorgverzekering in plaats van de gangbare prestatiegebonden vergoeding én de klemtoon op gezondheidspreventie door informatieverstrekking. Al zeshonderd mensen zijn ingeschreven in het centrum. Ten slotte is er ook nog ‘den Tube’, het jeugdhuis annex rivierboot in de Vaartkom (met de zonnepanelen op het dak) en ‘Wonen en werken’, een project rond werkgelegenheid en huisvesting. Nadeel van de oprichting van aparte VZW's is het mogelijk uit elkaar groeien van de verschillende werkingen. Vandaar dat Peggy Claes dan ook streng toekijkt op de vervulling van de oorspronkelijk vastgelegde doelstellingen.

Ten aanzien van de bestaande officiële instellingen en projecten, lijkt de integrale aanpak van de buurtwerking een surplus te hebben. “Bij de start van het project ‘Wonen en Werken’ werden we gekonfronteerd met veel werkverzuim en andere afspraken die niet werden nagekomen. Dat kwam omdat er in het project geen aandacht was voor de problemen van kinderopvang, communicatiegebreken of het aanknoken van een leef-werkrime. Een groot aantal randvoorwaarden moet vervuld zijn, anders heeft het weinig zin om rond één bepaald thema te werken. Het opbouwen van zelfrespekt en de omschakeling van een negatief naar een positief zelfbeeld zijn zaken waarvoor in een tewerkstellingsproject vaak weinig ruimte is. Idem dito voor de OCMW's: de kansarmen worden opgelegd enkel geld te besteden aan ‘basisbehoeften’. Wanneer iemand naar het OCMW zou gaan om te vragen of ze elke week naar de film mag gaan dan botst zij op een niet. Zo was er eens een vrouw die haar nagels had geverfd en zich had gesjmnikt om naar het OCMW te gaan omdat ze er goed wilde uitzien. Ze kreeg daar dan ook dadelijk te horen waarom ze aan zoiets geld had uitgegeven.” Het respect voor de eigenwaarde is blijkbaar een voorrecht van de mensen die er warm-pjes inzitten. De in onze samenleving zo sterk beleiden waarden als zelfontplooiing en individualiteit zijn bijzonder ‘portemonneegevoelig’. Een uitnodiging voor een tentoonstelling valt bij een kansarme niet in de brievenbus. Vandaar bijvoorbeeld het idee van een groepsreis, “al is het naar de Costa Brava”. Peggy Claes: “Op reis gaan mag wel eens realiteit worden voor onze mensen. Plus: een grondig voorbereidings-werk is bijzonder leerrijk voor de betrokkenen. Het zal wel niet zo simpel zijn. We zullen op zoek moeten gaan naar sponsoring; anderszins is in groep samen dingen doen niet evident. Het leren omgaan met conflictsituaties, de verwoording van wrevel, het leren waag bij de wijn te doen is iets dat tijd vraagt.”

Hans Neefs

Het temahuis ‘kansarmoede’ organiseert samen met ‘het Lampeke’ een wandeling in de Ridderbuurt. Afspraak maandag 8 december om 18.45 u. aan de ingang van Sint-Katharina, Sluisstraat 2.

(foto Ivan Put)

Afgelopen woensdag werd op initiatief van de vzw Open Grenzen-Leuven een fakkeltocht gehouden in de binnenstad van Leuven. Ook het Komitee tegen Uitwijzingen en de zelforganisatie van de vluchtelingen 'Truth' waren aanwezig. Een aanleiding hiervoor waren de problemen van de familie Abushima en enkele andere buitenlandse families die bedreigd werden met een 'uitwijzing' terwijl zij toch al jaren een wettige verblijfsvergunning hadden. Steeds meer vreemdelingen worden uitgewezen: hun verblijfsvergunning wordt afgenomen, ze mogen niet meer werken, maar kunnen ook geen OCMW-steun meer genieten. Elk moment kunnen ze opgepakt en opgesloten worden in 'speciale' interneringsoordelen zoals het 'Transit-centrum' 127-bis in Steenokkerzeel. Op die manier wordt een groeiende groep mensen rechteloos en zijn zij afhankelijk van liefdadigheid. Velen van hen vallen

ten prooi aan huisjesmelkers, maffieuze koppelbazen, mensensmokers, onderbetalers, ... Volgens 'Open Grenzen' zorgt het beleid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken ervoor dat de grenzen gesloten worden voor hen die op de vlucht zijn voor hongersnood en oorlog, wat in schril contrast staat met de goederen- en geldstromen waarvoor de Europese grenzen wijd openstaan. De actievoerders verwijzen de traditionele politieke partijen dit beleid aan te moedigen en het gedachtengoed van extreemrechts in de praktijk te verwezenlijken. Zij constateren dat er tussen CVP, SP, VLD en Vlaams Blok in feite enkel maar betwisting bestaat over het juiste aantal vreemdelingen dat moet 'gerepatriëerd' worden.

Ongeveer tweehonderd mensen (waaronder veel moeders met kinderen) stapten woensdagavond door de straten van Leuven met een toorts in de hand. Er

werden slogans geskandeerd tegen het racisme, tegen het huidige vluchtelingenbeleid en voor gelijke rechten. Voaraan in de stoet liepen de families en mensen die met uitwijzing bedreigd werden of worden. Op de Bondgenotenlaan week de fakkeltocht af van het vooraf bepaalde parcours en trok naar de Grote Markt waar voor het stadhuis enkele speeches werden gehouden door leden van de uitgewezen families en het 'aktiecomité tegen de uitwijzingen'. Na wat discussie met de politie kon een open brief afgegeven worden aan burgemeester Tobback waarin hem werd gevraagd druk uit te oefenen op zijn partijgenoot Johan Vande Lanotte en om een einde te stellen aan enkele wantoestanden. De voorzitter van de SP, die even de gemeenteraad moest verlaten, kon de actievoerders enkel melden dat ze beter konden ophoepelen.

Bart De Schrijver

Teken de studiebeurzenpetitie

Sedert Vlaanderen zelf voor zijn onderwijs zorgt, is het aantal beursstudenten aan de universiteiten gedaald van 22% tot 15% en aan de hogescholen van 35% tot 25%. De gemiddelde beursbedragen zijn gedaald t.o.v. de levensduur. De Vereniging van Vlaamse Studenten en Sociale Raad (van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie - ism de Overleggroep Studietoelagen*) willen dat de Vlaamse Overheid ons studietoelagenstelsel vrijwaart; het geld dat ze er de laatste jaren op bespaarde (459 miljoen BEF), moet ze er opnieuw in investeren.

- De studietoelagen moeten de reële studiekost volgen door een automatische indexering en door de bedragen aan te passen op basis van een onafhankelijk kostenonderzoek.
- De inkomensgrenzen die de grootte en het krijgen van een beurs bepalen, moeten omhoog zodat er meer studenten recht hebben op een beurs en meer studenten een maximumbeurs krijgen.
- Ten voordele van de laagste inkomens moeten de beurzen onder de minimuminkomensgrens geleidelijk stijgen en moet een bodem kadastraal inkomen ingevoerd worden.
- Onder bepaalde voorwaarden moeten bisstudenten recht kunnen hebben op een studiebeurs.
- Opwaardering van de beurzen in het secundair onderwijs.
- Een gebruiksvriendelijker aanvraag en verwerkingsstelsel dat ook rekening houdt met het vermoedelijk inkomen.

Ja, ik steun deze petitie:

Naam Adres Handtekening

1.....
 2.....
 3.....
 4.....
 5.....

Terugsturen of terugbrengen naar VVS - Sociale Raad, 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven. Tel. 016/22.95.41. Fax. 016/22.01.03.

VU: O. Remy, Sociale Raad, 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven. Niet op de openbare weg gooien A.U.B.

En waarom zou de Veto niet eens reclame maken voor zichzelf?

ONS KAN JE VOORBIJ SURFEN, MAAR ONZE INFO NIET!

Werken als jobstudent
 Schooltijd finito
 Interimier
 Recht op een studietoelage
 Deeltijds leren-werken

<http://www.belgonet.be/abvvjeugd>
 e-mail abvvjeugd@belgonet.be

ABVV-Jeugddienst 02/513.42.12

kolofon

Veto
 's Meiersstraat 5
 3000 Leuven
 Tel 016/22 44 38
 Fax 016/22 01 03

Jaargang 24
 Nummer 9
 17 november 1997

Ver. uitg.: Bart Eckhout
 Hoofdredactie: Raf Gerits
 Redaktiesekretaris: Bart Eckhout

Redactie: Benny Debruyne, Hans Declercq, Martijn Graumans, Joost Helsen

Doka: Dirk Bernagd, Jimmy Debruyne, Joost Helsen, Jeroen Lissens, Ivan Put, Elena Schutjes

Medewerkers: Aernout Beke, Lien Bielen, Kristof Daniels, Alex Demeulenaere, Bart De Schrijver, Carl Hourcau, Joris Janssens, Evert Kets, Anja Kühn, Jeroen Lissens, Hans Neefs, Véronique Patteuw, Olivier Remy, Rut Reynaerts, Rhoda Van Wetswinkel, Thomas Wyns

Layout en vormgeving: Aernout Beke, Lien Bielen, Ann Bries, Johan Bruyninckx, Kristof Daniels, Katrien Darras, Hans Declercq, Benny Debruyne, Filip De Keukeleere, Bart Eckhout, Raf Gerits, Stefan Huber, Joris Janssens, Thierry Laenen, Jeroen Lissens, Hans Neefs, Sofie Overstijns, Véronique-Patteuw, Ivan Put, Olivier Remy, Rut Reynaerts, Frank Ribbens, Hans Vandenaabeele, Bruno Van Moer, Eva Wittoex

DTP: Filip De Keukeleere, Hans Vandenaabeele, Eva Wittoex

Spelling: Filip De Keukeleere

Eindredactie: Bart Eckhout

Assistentie-eindredactie: Kristof, Benny, Raf

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
 e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

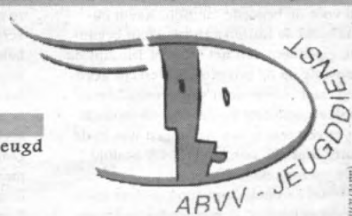
Zetwerk en publiciteit
 Allaset Leuven (016/22.04.66)
 Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
 Oplage: 9000 exemplaren
 ISSN-nummer: 0773-5162
 Abonnementen
 Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr;
 buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr;
 over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redactievergadering
 iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
 Video-, klank- en lichtmateriaal
 Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
 met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

"Kristus kwam aangedreven op een witte wolk"

edereen heeft hem al eens gezien. Steeds in het zwart gekleed, op sandalen en met een doosje met relikwieën vastgemaakt op het voorhoofd loopt hij door de binnenstad te prevelen. De meeste voorbijgangers schrikken als ze hem tegenkomen en lopen snel voorbij, anderen lachen hem uit en een enkeling luistert. Het is de moeite van te luisteren want de man heeft heel wat te vertellen. Als een ontsnapt personage uit 'de Naam van de Roos' van Eco of een of ander mysticus valt hij zeker op in het Leuvens straatbeeld. In het volgend verhaal zullen we hem pater E. noemen. Hij wilde niet dat zijn volledige naam gebruikt werd uit vrees voor eventuele represailles van zijn voormalige medepaters. Dit alles heeft te maken met twee moorden, verschillende visioenen, een poging tot aanranding, een verblijf in het gesticht van Tienen en een gevangenisstraf. "Geen televisie", zei hij, maar aan Veto en de studenten wou pater E. toch zijn levensverhaal vertellen.

Pater E. kreeg zijn eerste kristelijke ervaring in 1959 toen hij nog maar vier jaar oud was. "Een klein grijs manneke met een stokske, aan een beek in Ransel" diep in hem het verlangen op om Jezus Kristus te dienen. "Op dat moment stond er aan de hemel een regenboog met een halve staart, zoals je ze tegenwoordig niet meer ziet." Pater E. heeft zijn echte ouders nooit gekend. Tijdens zijn jeugd verbleef hij bij verschillende pleeggezinnen. Drie keer moest hij van familenaam veranderen. Al van jongsafaan bleek dat hij anders was dan zijn leeftijdsgenootjes. Terwijl andere jongetjes zich bezig hielden met voetballen, bouwde hij een kapelletje waarin hij een klokje hing. Hier nodigde hij zijn vriendjes uit om te komen bidden.

Toen hij veertien was besloot pater E. om naar het klooster van Averbode te gaan. Zijn stiefouders van dat moment waren maar al te blij met zijn beslissing, aangezien zij zelf hun handen vol hadden met hun eigen drie kinderen. Vaak ging de jonge pater E. voor een paar dagen of weken op bezoek in het klooster. Niets leek zijn toetreding in de weg te staan. Toch werd hij door het klooster geweigerd. Men had immers de verschrikkelijke ontdekking gedaan dat de stiefouders aan één kant ateïstisch waren.

Achttien

Bij de trappisten van Achel kon hij wel terecht. Hier aanschouwde hij zijn tweede bovennatuurlijke verschijning. Omdat hij een voor gevoel had, nodigde hij een medebroeder uit om een wandeling te maken in het naburige bos. Daar hadden ze een ontmoeting met "een geheimzinnige persoon gehuld in een grijs kostuum met zware, met ijzer beslagen laarzen en bruin bedekt haar." Pater E. vroeg aan de persoon wie hij was. Daarop verdween de man geheimzinnig achter een boom. Tijdens zijn verblijf bij de trappisten werd pater E. voor de eerste maal gekonfronteerd met moord. Zijn stiefvader werd neergeschoten met achttien kogels.

Pater E. besloot op zestienjarige leeftijd om weg te gaan uit Achel en zijn intrede te doen in het klooster van Bornem. Tot dit klooster voelde hij zich meer aangetrokken omdat het leven er traditioneler was. Langzaam werd hij geïntegreerd om uiteindelijk aanvaard te worden als postulaat. Op zekere nacht was hij hier getuige van een ander groot wonder. "Ik werd in het holst van de

nacht uit mijn slaap geroepen door een bovennatuurlijke drang. Ik werd een wonderbaarlijk bovennatuurlijk vuurlicht ge-waar. Alles was vol vuur met magneten. Ik zag twee grote vuurmagneten boven de toren, ontzagwekkend als een prehistorisch monster op mij afkomen. Gelijik de ogen van de alwetende God. Boven de schuur kwam op een witte wolk Kristus aangedreven, met zware handen, harmonisch witte hagelen kleed, ogen, goddelijk, zoals die van een Chinees, echt bovennatuurlijk goddelijk, een glimlach, met een notenbaard en notenhaar. Een gouden kroon op zijn verfijnde hoofd, verheerlijkte handen, een ontzagwekkend gelaat. En ik zag een wonderbaarlijke ster met een staart zoals bij het stalleke van Betlehem. Ik durfde niks te zeggen. De magneten gingen weg. Potver-

dingen te gebeuren stonden.

In het klooster van Bornem was er een pater die het niet na kon laten jonge paters te bepotelen. Deze pater — 'pater F.' — had verschillende malen gepoogd om ook pater E. aan te randen. Op zulke momenten vroeg de pater of hij hem niet herkende als "de man gehuld in een grijs kostuum en met zware, met ijzer beslagen laarzen aan".

Revolutie

"De abt wist van de voorliefde van de pater af. Hij zei dat hij een bitterslecht en gemeen man was, dat hij hem uit het klooster zou moeten zetten, maar hij deed dit niet." Toen de abt naar Rome moest, was pater E. bang dat de andere pater weer zou proberen hem aan te randen. De abt

en discussies tussen de kloosterlingen die hierop volgden werden besloten met een moord. Pater F. verbrijzelde de schedel van de keukenpater.

Het onfortuinlijke leven van pater E. werd vervolgd door een gevangenisstraf. Hij werd opgepakt nadat hij zijn pleegouders tijdens een redetwist een vuistslag verkocht had. Nu is hij vrij en heeft hij eindelijk zijn rust gevonden in Leuven en spendeert hij zijn tijd met het predikken van zijn ideeën. Weinigen luisteren en nog minder begrijpen hem, maar pater E. geeft niet op. Hiervoor roept hij bovennatuurlijke machten aan van verschillende heiligen door hun beenderen ('relikwieën') op zijn voorhoofd te dragen. Dat zijn denkbeelden vaak niet begrepen worden door de twintigste-eeuwse rationalistische maatschappij valt niet te verbazen. Pater E. streeft een geloofsbelijdenis na zoals die volgens hem bestond in de middeleeuwse kerk. Met de kerk van Rome heeft hij ook gebroken. Sinds de Franse Revolutie is deze in zijn ogen verziekt en hypokriet geworden.

Pater E. beschouwt het als zijn grote ongeluk dat hij leeft in de twintigste eeuw en niet in de middeleeuwen, toen wonderen en mysteries nog mochten bestaan en mensen met een sterke devotie tot het geloof en de hiermee gaande visioenen niet als psychiatrische patiënten werden behandeld.

Rhode van Wetswinkel
Anja Kühn

(foto Jimmy Debruyne)

torie, zei ik, in Gods almachtige liefde, als ik dit zeg tegen de abt en de broeders vlieg ik in de psychiatrie. Ik zeg niets, dacht ik." Zijn vrees om in de psychiatrie terecht te komen, was hier echter ongegrond. Ook de andere broeders hadden het wonder gezien.

Rome

Tijdens zijn verblijf in Bornem kwam er af en toe een jongen bloemen plukken en onder het raam van pater E. staan. De broeders verboden pater E. elk contact en stuurden de bezoeker meermaals weg. Er kwamen ook andere vreemde mannen naar het klooster om informatie over pater E. te vragen. Deze bezoekers hadden zoals de man in het bos van Achel een grijs kostuum aan en zware, met ijzer beslagen laarzen. Deze geheimzinnigheden deden pater E. het voor gevoel krijgen dat er slechte

duide een andere broeder aan om een oogje in het zeil te houden. Maar deze voorzorgsmaatregelen waren niet voldoende. De pater, gehuld in datzelfde onheilspellende grijze kostuum, viel pater E. weer lastig, nu onder bedreiging van een mes. Gelukkig waren er net op dat moment enkele hulpvaardige broeders in de buurt die pater E. uit zijn benarde situatie konden verlossen.

Een tijdje later kreeg pater E. weer bezoek. Het was de man die in de gevangenis gezeten had op beschuldiging van de moord op pater E.'s stiefvader. Deze legde een kontrakt voor dat E. tekende zonder het grondig te lezen. Hiermee bezegelde pater E. zijn kollokatie in het gesticht van Tienen. Tijdens E.'s afwezigheid werd de waarheid omtrent pater F. algemeen bekend onder de andere broeders van het klooster te Bornem. De schermutselingen

Veto's Witte Raven

Twee jaar geleden werd in Veto de reeks 'Witte Raven' gestart. Figuren die in ieders straatbeeld horen — ze vallen immers meestal op — maar toch onbekend zijn, worden er in het voetlicht geplaatst. Vaak, maar niet altijd, zijn het eenzamen uit de marge. Ze krijgen de kans hun ongewone levensvisie te uiten of hun bijzondere en even vaak tragische levensverhalen te vertellen. Dit jaar wordt de rubriek hernomen. In Veto 7 kon je al een eerste bijdrage lezen over Marie Jeanne, de ongekroonde koningin van de Leuvense frietkoten.

Twee jaar geleden was er bijvoorbeeld 'Mark Peeters'. Die naam is een pseudoniem want de drager ervan wilde evenzeer als pater E. onbekend blijven. Mark Peeters had immers een gevaarlijke job: de maanlanding ontkennen. Hij beweerde dat de Nasa en de CIA achter hem aan zaten en noemde andere personen die op een mysterieuze manier verdwenen omdat ze eveneens vraagtekens plaatsten bij de ruimtevaart. Een andere alomtbekende 'Witte Raaf' van twee jaar geleden was Cyriel Vandekerckhove, de kroegdichter, dat wil zeggen: hij verkoopt zijn gedichten op kafee. Hij meent naast dichter nog professor in levenskunst te zijn, die in vier jaar tijd doktoerde op de straat.

De laatste die hier nog eens opgediept wordt, is Sjarel Reus, de oudste student van de KU Leuven. Tijdens de Tweede Wereldoorlog hielp hij joden onderduiken, maar later begon hijzelf de joden te haten door zijn inzet voor de Palestijnen in vluchtelingenkampen. Ook op de Vlaamse beweging op het einde van de jaren zestig in Leuven heeft hij het niet zo begrepen. Het litteken op het gezicht van Paul Goossens is van hem afkomstig. De twee raaken in de clinch toen Sjarel voor een volle Alma 'de Marsellaise' zong.

Ken je zelf nog Witte Raven die Veto over het hoofd zag? Geef ons een seintje. Je vindt ons in de 's Melfersstraat 5 of op het internet: veto@veto.student.kuleuven.ac.be